

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 37 (3037)

СЕРЕДА, 26 лютого 2003 року

ЕПІДЕМІЯ

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

У країні — грип

У Львівській області через ускладнення після грипу померла п'ятирічна дитина. Як повідомила завідувачка лабораторії Українського центру грипу Алла Мироненко, за підсумками минулого тижня з десяти контрольних міст епідемія не зареєстрована лише в Харкові. Загалом за тиждень у цих містах захворіли 143,2 тисячі осіб. Водночас вірусолог вважає, що з третього березня заняття в школах відновляться обов'язково.

А в Дніпропетровській області через епідемію закрито на додаткові канікули 55 відсотків шкіл. На Луганщині гострими респіраторними вірусними інфекціями протягом минулого тижня захворіли понад 22 тисячі осіб, з яких діагноз «грип» встановлено більш як п'яті тисячам. Тільки за тиждень, що минув, захворюваність на ГРЗ та грип зросла у півтора разу. В Луганській області закрито 149 шкіл, 10 ПТУ, ліцей та два інтернати, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

На знімку: а тим часом в окремих школах столиці вимушені канікули використовують з користю. Зокрема, в ліцеї № 100 «Поділ» під час карантину ремонтують меблі.

ОФІЦІЙНО

Завдання на сьогодні й на завтра

«Ми повністю підтримуємо позицію Польщі стосовно співпраці з Україною у світлі розширення Євросоюзу», — заявив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час зустрічі з Державним секретарем канцелярії Президента Республіки Польща, головою Бюро національної безпеки Мареком Сівцем. Останню зустріч президентів України та Польщі в Гуті і прийняту тоді спільну заяву В. Литвин назвав ще одним кроком у напрямі наповнення реальним змістом поняття стратегічного партнерства. Передовсім у Києві вітають позицію Варшави про порядок в'їзду українців, який не зашкодить контактам між громадянами наших країн. Володимир Литвин зазначив, що Київ і Варшава мають значний потенціал співпраці, у цьому він переконався під час візиту до Польщі на чолі української парламентської делегації. «Нині завдання депутатів — перевести двосторонні домовленості у практичну площину», — сказав Володимир Литвин. Він повідомив, що фактично но завершено формування української частини двосторонньої міжпарламентської асамблеї. Її співголова з українського боку —заступник Голови Верховної Ради Олександр Зінченко. За словами В. Литвина, міжпарламентська асамблея покликана «взяти під парламентський контроль увесь спектр питань співробітництва: це і двостороння співпраця, і координація спільних зусиль на міжнародній арені.

Учора Голова ВР зустрівся і з виконавчим директором Світового банку від групи країн на чолі з Нідерландами та Україною Адом Мелкертом. «Ми розглядаємо співпрацю з міжнародними фінансовими інституціями, і зокрема Світовим банком, як один з головних напрямів нашої зовнішньої політики й нашої економічної політики», —зазначив Володимир Литвин. Він наголосив, що законодавче забезпечення економічної реформи — одне з основних обов'язків ВР. Головне завдання нинішньої парламентської сесії — прийняття Податкового кодексу. «Якщо ми зуміємо це зробити, можна вважати, що Верховна Рада своє призначення виправдала». Парламент під час нинішньої сесії має також ухвалити низку нормативних актів, які стосуються пенсійної та судової реформ. ВР має ухвалити чотири документи, виходячи із зобов'язань перед Радою Європи.

Ад Мелкерт, у свою чергу, наголосив, що співпраця України зі Світовим банком впливає на життя пересічних громадян. Тому, на його думку, важливо підтримувати суспільний діалог про вибір шляхів співпраці і тих програм, що їх пропонує Світовий банк.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Невідкладність прийомів визначить суд

Учора Конституційний Суд України розпочав розгляд справи за конституційним поданням Президента України про офіційне тлумачення положень Закону України "Про статус народного депутата України". Глава держави просить КС роз'яснити поняття "невідкладний прийом", бо народні депутати вважають, нібито за бажання їх мають приймати керівники та посадові особи навіть без попереднього узгодження термінів і тривалості таких прийомів. Крім цього, офіційного тлумачення потребує право народних обранців безперешкодно відвідувати Президента, адміністративні будинки, службові приміщення адміністрації Президента України, органи державної влади, місцевого самоврядування та права доступу в депутатів на всі підприємства, в установи, організації. Офіційна інтерпретація положень цього закону, за словами автора подання, допоможе розв'язати істотні проблеми в забезпеченні правопорядку й законності в державі та врегулює питання про можливість притягнення народного депутата до адміністративної відповідальності.

Наталія ХОМЕНКО.

СТО МЕТРІВ ДЕМОКРАТІЇ

Перед вами — Суми, знаменита вулиця Соборна, що в народі зветься просто Сотня. Тут люблять гуляти громадяни, вдихаючи на повні груди повітря демократії. Сотня виходить на майдан, де оселилася Влада (о-он там, у кінці вулиці, звідси майже не видно). А от на передньому плані добре видно Крісло. Це дуже актуальна в Сумах тема. Річ у тім, що наприкінці квітня сумчани обиратимуть нового міського голову. Зрозуміло, в політичному герці зійдуться представники влади й опозиції.

У кого ж більше шансів сісти в головне міське крісло? Особливо з огляду на уроки виборів-2002.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фото Укрінформу.

У НОМЕР

Розкол щодо Іраку триває

Рада Безпеки ООН розгляне проект резолюції стосовно Іраку 27 лютого. Нині на розгляд подано два кардинально протилежні варіанти документа. У проекті, розробленому США, Великою Британією та Іспанією, наголошено, що Ірак продовжує порушувати ухвалені раніше резолюції і не скористався «останньою можливістю». Ухвалення цього проекту означатиме дозвіл на воєнні антиіракські дії.

Документ, розроблений Францією, Німеччиною та Росією, закликає доласти «максимум зусиль до створення можливості мирного розв'язання кризи навколо Іраку». Головний аргумент проекту — відсутність доказів наявності в Іраку зброї масового знищення. Франція, Німеччина та Росія, зокрема, пропонують встановити 4-місячний термін, протягом якого інспекції у Багдаді триватимуть, а потім ухвалити рішення.

А тим часом лідер Іраку Саддам Хусейн запропонував президентові США Джорджу Бушу провести в прямому ефірі теледебати, присвячені кризі в зоні Перської затоки. Але прес-секретар Білого дому Арі Флейшер категорично відкинув таку можливість і назвав пропозицію Хусейна «несерйозною заявою».

Не щезай...

ВАТ «Дніпроспецсталь» звернулося до голови Запорізької облдержадміністрації Євгена Карташова з проханням «узяти під контроль» дії реєстратора цінних паперів напередодні зборів акціонерів.

Як зазначено в листі, підписаному більш як п'ятьма тисячами працівників ВАТ «Дніпроспецсталь», реєстратор — ТОВ «ОФР-Запоріжжя», з яким підприємство перебуває в договірних відносинах, — своїми діями вже зірвав проведення загальних зборів акціонерів у грудні 2002 року. Внаслідок цього було порушено стратегічні для підприємства інвестиційні плани, зокрема з виплати дивідендів. Мандатна комісія тоді ухвалила рішення не проводити реєстрацію акціонерів через те, що не було реєстру. Проведення повторних зборів оголошено на 3 квітня ц. р. Автори листа побоюються, що те, що сталося у грудні, повториться і в квітні. Відповідно до Закону України «Про господарські товариства» і статуту ВАТ «Дніпроспецсталь», акціонерів заводу повідомляють про проведення зборів особисто і письмово. Проте на неодноразові звернення «Дніпроспецсталі» (і навіть припис прокурора Бабушкінського району) надати дані про кількість акціонерів реєстратор відмовляється.

Промислове сміття — на «усушку»

Першу вітчизняну установку для сушіння енергетичного шламу виготовить Новокраматорський машинобудівний завод для Курахівської центральної збагачувальної фабрики.

За словами провідного спеціаліста виробництва гірничорудного і ковальсько-пресового обладнання НКМЗ Олександра Токарєва, більшість вуглезбагачувальних фабрик України нераціонально розпоряджаються шламом, який залишається після першого збагачення. Зазвичай таке промислове сміття звозиться до спеціальних сховищ і займає величезні площі. А новий агрегат збагачуватиме до 40 тисяч тонн шламу на рік, **повідомляє наш кореспондент Ліна КУЩ.**

190 років стежкою знань

Саме такого педагогічного стажу досягла перша сімферопольська гімназія ім. К. Ушинського.

Її незмінне кредо «Від творчості вчителя — до творчості учня», а імена випускників відомі у всьому світі: хімік Дмитро Менделєєв, художник-мариніст Іван Айвазовський, учений-атомник Ігор Курчатов, вірменський композитор Олександр Спендіаров, видатні просвітителі Ісмаїл Гаспринський та Іван Казас і багато інших відомих лікарів, військових, художників, дипломатів, артистів, учених, педагогів.

Приміщення закладу-ювіляра, яке під час воєн перетворювали на госпіталь, тривалий час перебувало в аварійному стані. Оновили його на початку 1990-х: поряд із відреставрованим старовинним корпусом виріс новий — чотириповерховий з бібліотекою, спортзалом, просторими кабінетами, **повідомляє наш кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

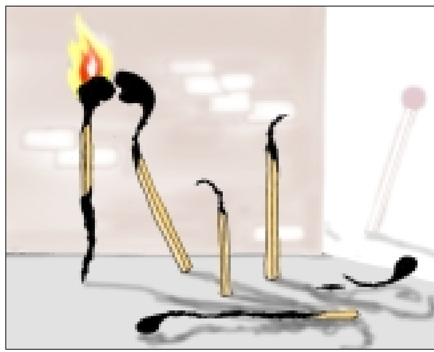
СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Балаклава йде на «гражданку» 3

Фортеця в облозі 6

СНІД: песимістичний прогноз 7

Учора в Луганську через борги відключали електротранспорт

ПОЛІТИКА

Парламент підтримуватиме освітян

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин нагородив відзнаками парламенту працівників культури, освіти та інших. Не раз Голова ВР заявляв, що парламент зробить усе для піднесення соціального статусу, ролі вчителя, удосконалення законодавства про освіту і сприятиме її конструктивному реформуванню. Зокрема, напередодні, на засіданні уряду, де розглядався проект Програми діяльності Кабінету Міністрів, Володимир Литвин наголосив: парламент підтримуватиме документ, спрямований на динамічне підвищення життєвого рівня населення, збільшення мінімальних пенсій та зарплат, насамперед освітянам та працівникам культури. Докладніше про це — в наступному номері газети.

Вл. інф.

Журналісти виходять із спілки

Творчі працівники херсонської обласної газети «Гривна» на сторінках свого видання оголосили про одностайний вихід із Національної спілки журналістів України. Це їхній протест проти рішення обласної організації НСЖУ прийняти до журналістських лав Анатолія Науменка, начальника УМВС області.

До самого генерала журналісти претензій не мають. Проте, на думку «акул пера», голова обласної організації НСЖУ Геннадій Луків грубо порушив статут, оскільки під час вступу до спілки передусім беруться до уваги опубліковані матеріали, чого Анатолій Науменко не має.

Алла БРУСИЛОВА.

Спільні плани завжди є

Учора заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко зустрівся з директором кабінету Маршалка Сейму Республіки Польща Яцеком Ключковським. Під час зустрічі обговорювалися питання, пов'язані з перспективами співробітництва двох держав в умовах, коли Польща стане членом ЄС, а Україна — сусідом Союзу. Йшлося і про перспективи міжпарламентської співпраці.

На підступах до СОТ

У Женеві завершилися консультації Міністра економіки України Валерія Хорошковського з представниками країн-членів робочої групи з питання вступу України до СОТ. Зокрема, відбулися переговори з керівниками делегацій Євросоюзу, США, Австралії, Бразилії, Норвегії, Сінгапуру, Японії та Угорщини. Під час консультацій обговорювалося питання двосторонніх торговельних відносин. У результаті було підписано двосторонній протокол про доступ до ринку товарів і послуг між Україною та Угорщиною. Представник делегації Євросоюзу стверджував, що аналогічний протокол між Україною та ЄС буде підписано в березні цього року під час візиту Прем'єр-міністра України Віктора Януковича до Брюсселя. Тепер задля забезпечення якнайшвидшого приєднання до СОТ Україна має сконцентруватися на переговорах із США та Австралією.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

ФОТОФАКТ

В Одеській обласній клінічній лікарні створено відділення інтервенційної радіології, де на сучасному рівні проводиться діагностика та лікування судин головного мозку і серця.

На знімку: лікар Олександр Смирнов знайомить голову Одеської облдержадміністрації Сергія Гриневецького з роботою апаратури в новому відділенні.

Хочеш квартиру — будуй сім'ю

33 молоді родини вінничан стали щасливими власниками нових квартир у багатоповерховому житловому будинку по вулиці Родіона Скалецького в обласному центрі. Свідоцтва на право приватної власності на житло вручив їм голова облдержадміністрації Віктор Коцемир. Зазначений 117-квартирний будинок зведено будівельниками Вінницького БМУ-3 за рахунок коштів державного фонду сприяння будівництву житла для молоді: новосели отримали пільгові довгострокові кредити з терміном повернення від 20 до 30 років.

За словами заступника голови обласного відділення фонду Ганни Жейди, за неповні п'ять років у такий спосіб поліпшили житлові умови майже 200 молодих родин, ще 868 — оформили документи на отримання кредитів. До речі, одинаки віком до 28 років також мають право скористатися послугами фонду. Однак переваги все-таки надаються тим, хто вже збудував сім'ю, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

ФОТОФАКТ

У чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського відкрито виставку флористичних робіт психотерапевта, керівника клубу «Натхнення» Валентини Шеховцової.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

У КОМІТЕТАХ ВР

30 діб, і не більше

Комітет з питань правової політики рекомендував до другого читання проект закону про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України, підготовлений народним депутатом України Василем Онопенком.

Зокрема, він передбачає, що матеріали закінченої розслідуванням кримінальної справи повинні бути пред'явлені обвинуваченому, якого тримають під вартою, та його захисникові не пізніш як за 30 діб до закінчення граничного строку тримання під вартою. Якщо ці матеріали буде пред'явлено пізніше 30 діб до закінчення граничного строку тримання під вартою, то після його закінчення обвинувачений підлягає негайному звільненню.

У разі, коли після закінчення досудового розслідування було додержано строків для пред'явлення матеріалів кримінальної справи обвинуваченому та його захисникові, але 30 діб для ознайомлення з матеріалами справи їм виявилося недостатньо, зазначений строк може бути продовжено суддею апеляційного суду за поданням слідчого, погодженим з Генеральним прокурором України чи його заступником, або поданням цього прокурора чи його заступника. Коли у справі беруть участь кілька обвинувачених, яких тримають під вартою, і хоча б одному з них 30 діб виявилося недостатньо для ознайомлення з матеріалами справи, то зазначене подання може бути внесено стосовно того обвинуваченого або тих обвинувачених, які ознайомилися з матеріалами справи, якщо не відпала потреба у застосуванні до нього або до них взяття під варту і відсутні підстави для обрання іншого запобіжного заходу.

У випадку прийняття запропонованих змін народними депутатами в українському законодавстві з'явиться додаткова і цілком реальна гарантія захисту прав осіб, що обвинувачуються у вчиненні злочинів.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Музика без слів — це не гімн

На дванадцятому році незалежності ми не маємо конституційного гімну держави з музикою і словами. У статті 20 Конституції України зазначається: «Державний Гімн України — національний гімн на музику Михайла Вербицького». А оскільки в цій статті не йдеться про слова, хоча музика була написана на відомий поетичний твір Павла Чубинського «Ще не вмерла України...», це викликало бажання в багатьох патріотів і непатріотів внести свою лепту у створення гімну України.

На засіданні Комітету ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, де розглядалися нові проекти про Державний гімн, цього разу внесені народними депутатами Володимиром Лещенком та Левком Лук'яненком, член комітету Іван Плющ зауважив, що відповідно до конституційних вимог було створено Державну комісію з підготовки та проведення конкурсу на кращий текст Державного Гімну України. Було розглянуто 784 тексти, але жоден з них не витримав критики, щоб стати основою гімну. Частина авторів пропонувала відмовитися від музики Михайла Вербицького, поезії Павла Чубинського і почати з чистого аркуша, що суперечить Конституції. Інша частина авторів закликала взяти приклад з Росії: використати музику авторського колективу під керівництвом Антона Лебединця, тобто мелодію гімну Української РСР, а слова написати нові. І, нарешті, чимало авторів вважали справедливим затвердити як гімн історичну пісню «Ще не вмерла Україна» з певними змінами в тексті.

Президент України також вніс на розгляд Верховної Ради проект закону про Державний Гімн України і просив розглянути його як невідкладний. Оскільки конституційний Гімн України звучить на музику М. Вербицького, то його словами Президент пропонує текст лише першого куплету та приспіву твору Чубинського «Ще не вмерла України...»:

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.
Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Цей законопроект комітет рекомендує Верховній Раді розглянути в першому читанні та прийняти його в цілому, як Закон, конституційною більшістю парламенту.

Анатолій КАРАСЬ.

Локшина за акцію

ПРИВАТИЗАЦІЯ: ПІДСУМКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Що отримав громадянин, який вклав ваучер у виробництво? Чи відчуває він себе повноправним власником підприємства, в якому має енну кількість акцій, отриманих за майновий сертифікат?

Про це я запитав у сестер із села Бобрик Броварського району Київської області. Петрівни (Марія і Варвара), котрі сорок років працювали на благо Батьківщини, у 1996-му отримали від неї загадкові папери з написом «Приватизаційний майновий сертифікат».

— Що з ним робити, ми тоді не знали, — пригадує Марія Петрівна. — Багато хто з односельців продав ваучер та й забув про подачку держави. А ми повірили в казочку про безбідне життя на відсотки від акцій і здали сертифікати на аукціон.

Невдовзі зі столиці жінкам урочисто повідомили, що кожна з них є власницею 78 акцій, розміщених на Чернігівській макаронній фабриці.

— Тепер і справді можна сидіти склавши руки й чекати на «дивітенти»? — запитували тоді селяни, мало вірячи в манну небесну.

На перші збори акціонерів у 1997-му до Чернігова вони не поїхали, хоча запрошення й отримали. Вирішили податися на «макаронку» по належні їм «дивітенти». Та спливав час, а по гроші ніхто не кликав. І поштою їх ніхто не слав.

1998-го чернігівчани повідомили про наступні чергові збори. І знову замовкли на рік. Потім щорічні поштівки із запрошенням сестри почали звично ховати у певне місце, звідки й витягли під час зустрічі з автором.

— Може, нам помилково не платять «дивітенти», а решта отримують? — несміливо поцікавилися акціонерки з Бобрика. — Ви б дізналися, вас не обдурять.

З тим я й вирушив на ВАТ «Чернігівська макаронна фабрика». Зізнаюся, у глибині душі сподівався маленького дива. Був переконаний, підприємство працює успішно (адже продукція суперліквідна), а двох бобрицьких пенсіонерок виключив із списків перевантажений комп'ютер. Помилку буде миттю виправлено і...

— Бажане видаєте за дійсне, — з посмішкою охолодив мене голова правління ВАТ Сергій Доманов. — Працює колектив справді на славу, видає «на-гора» до десяти тисяч тонн макаронних виробів на рік. Водночас у боржниках з платежів до бюджету не значимося, продукція на складі не залежується, але прибутків, з яких виплачують дивіденди, на жаль, не маємо.

Не обманював Сергій Васильович. Судячи із звітів, фабрика протягом 1994—1996 років ледь животіла: виробництво скоротилося до 6,5 тисячі тонн. Розгорнутися не давала велика дебіторська заборгованість.

— Тоді ми зважилися на крайні заходи й вирішили: «Або пан, або пропав», — розповідає голова правління. — Почали з того, що знизили ціни на свою продукцію і тут же збільшили обсяг виробництва. Паралельно взялися до оновлення «обличчя» підприємства — упаковки.

1997-го «макаронники» добилися незначного приросту, а 1999-го мали 1 млн. 200 тисяч гривень прибутку.

Стривай, кажу собі, слухаючи Доманова. Петрівни з Бобрика обов'язково поставили б вельми досвідченому працівникові галузі (лише Чернігівській макаронній він віддав мало не 20 років життя) запитання на засипку: якщо був прибуток, чому не виплатили «дивітенти»?

Послухаймо Доманова

— Хочу одразу уточнити: рішення про виплату чи невиплату дивідендів приймають виключно збори акціонерів. Так-от, якби вони, припустімо, вирішили виплатити власникам акцій 25 відсотків прибутку (саме стільки рекомендує виділяти фонд держмайна), то на кожну акцію припало б 0,004 копійки. Помножте на 78 акцій, що їх мають пенсіонерки з Бобрика... Відніміть прибутковий податок, витрати на поштовий переказ... Одне слово, ці акціонери могли отримати гривню з хвостиком. Працівники фабрики, акціонери п'яти сільгосппідприємств, які мають по дві тисячі акцій, розжилися б на гривень 30. Та збори вирішили дивіденди за 1999-й не виплачувати, а кошти спрямувати на розширення виробництва. До речі, у той період більш як утричі зросла ціна на борошно і якби не заощаджений прибуток, ми не змогли б закупити сировину й зупинилися б.

До речі, 1999-й був єдиний рік, коли ВАТ спрацювало з прибутком. Макаронна галузь — дорога штука, ніде у світі вона не дає надприбутків. Отже...

— Отже, краще б акціонери продали свої акції хоча б за номінальною вартістю (25 коп. — **Авт.**) і не тішили себе надалі сподіваннями на ілюзорні дивіденди, — спускає на грішну землю начальник планового відділу фабрики Віра Зелко.

Але хто купить у бабусь оті 78 акцій? Нині контрольний пакет підприємства — у п'ятьох юридичних осіб. Свого часу вони скупили цінні папери у великих власників акцій, а про аукціонних «щасливців» з Київщини та інших регіонів (таких у ВАТ лише 10 відсотків) і не думали.

— Приватизацію з самого початку проводили неправильно, — переконана Віра Анатоліївна. — На аукціоні слід було от 10 відсотків, тобто 558 000 фабричних акцій, віддати 279 власникам ваучерів — по 2000 кожному, а не розпорошувати їх на 5613 осіб. Саме вони й опинилися на узбіччі приватизації.

Їх можу «потішити»: п'ятеро юридичних осіб, котрі скупили понад 60 відсотків цінних паперів, сьогодні так само без дивідендів. Та якщо на підприємстві з'явиться прибуток, ці власники контрольного пакета можуть проголосувати за їх виплату. І отримають вони, самі розумієте, не гривню з копійками. Але це — п'ятеро з більш як шести тисяч(!) акціонерів ВАТ. Але ж така ситуація фактично на кожному приватизованому підприємстві. От вам і відповідь на запитання: хто господар в акціонерному товаристві і скільки локшини припадає на одну акцію?

Хто винний і що робити далі — це обговорюватимуть сьогодні наші парламентарії у Верховній Раді. Зрозуміло одне: 180 працівників Чернігівської макаронної не можуть заробляти прибуток для шести тисяч акціонерів. А якщо й зможуть — отримуючі ті одиниці.

То для кого, під кого робили й досі роблять приватизацію, яку обдурений народ влучно назвав «прихватизацією»? І чи може депутатський корпус змінити її хід, спрямувавши у законне русло? Чи може здійснити реприватизацію, про яку так багато й давно ведуть мову?

Уже завтра ми дізнаємося, хто на ділі, а хто на словах піклується про благо більшості. Тобто виборців, відлучених від державного пирога, спеченого посполитими людей країни Рад.

Іван ІЛЛЯШ.

Київ—Чернігів—Київ.

ФОТОФАКТ

У перервах між виступами артистка одеського цирку Марта Бужановська та її вихованець — трирічний бурий ведмідь Стефан — заробляють на корм для чотириногих артистів вуличними виступами.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

ФУТЗАЛ

Ми другі! А хто бачив?

Чемпіонат Європи. Італія. Збірна України з футзалу, поступившись у фінальному матчі команді господарів з мінімальним рахунком — 0:1, стала другою командою континенту.

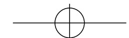
Наша команда виступала в такому складі: Корнєєв, Кудлай, Москвичов, Косенко, Дейнека, Шайтанов, Сітін, Коридзе, Безуглий, Мельников, Пилипів, Попов.

Переможного м'яча італійці забили на 31-й хвилині матчу, коли після сумнівного, на думку фахівців, штрафного в наші ворота відзначився Бакаро. Під кінець матчу наш тренер Геннадій Лисенчук замість воротаря випустив п'ятого польового гравця. Однак це не допомогло збірній України зрівняти рахунок. Узагалі завжди особливо важко протистояти господарям змагань, котрих цього разу палко підтримували шість тисяч уболівальників.

Утім, срібні відзнаки вдруге поспіль, погодьтеся, —чудове досягнення. А ще форвард української збірної Сергій Коридзе із сімома м'ячами став найкращим бомбардиром чемпіонату.

Замість післямови. На жаль, Україна не побачила фіналу з участю своїх героїв. Хоч плач, але нас постійно «гвалтують» чим завгодно: показом пляжного футболу, матчами чемпіонату Аргентини, сумнівними боксерськими обманами тощо. Та чомусь жоден з українських телеканалів не транслював вирішального матчу європейського футзального свята, де ми були головними дійовими особами. Як же можна так ненавидіти своє, рідне? Боляче і прикро!..

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ФОТОФАКТ

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

У начальника дільниці шахти «Червоний партизан» холдингової компанії «Свердловськантрацит» Володимира Мурзенка — пам'ятна дата. Сорок років тому йому, двадцятип'ятирічному бригадиру, за світовий рекорд —мільйон тонн видобутого вугілля — надали звання Героя Соціалістичної Праці. А минулого року бригада його дільниці повторила той рекорд. Держава відзначила працю Володимира Мурзенка званням «Герой України».

Через схеми до зірок

Кияни Артур Алтунін та Ігор Тимошенко вибороли перше місце на Всеукраїнських змаганнях з радіоелектронного конструювання. Вони стали кращими серед 24 «дуетів» з різних регіонів України, які зібралися в Тернополі. Учасники відповідали на 15 запитань теоретичного заліку та виготовляли електронні пристрої за індивідуальним завданням.

Студент-другокурсник радіотехнічного технікуму Артур Алтунін — вихованець Київського палацу дітей та юнацтва. Восьмикласник Ігор Тимошенко опановує улюблену справу в палаці дітей та юнацтва Солом'янського району столиці. Очолював команду юних киян керівник гуртка радіоелектроніки цього палацу Володимир Міхеєв.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Житимуть до ста літ!

Уже півстоліття на Криворіжжі експлуатують кар'єр Південного гірничо-збагачувального комбінату —найбільшого в Європі. Нині його довжина становить 3, а ширина — 2,5 кілометра, глибина — 286 метрів. У цьому кар'єрі відкритого видобутку залізної руди прокладено 32 кілометри автомобільних доріг «внутрішнього» вжитку та 38 залізничних колій. Зразковий рудник досі є полігоном запровадження нової техніки й сучасних технологій на теренах країн СНД. За 50 років тут вийняли 410 мільярдів кубометрів розкривних порід і добули 1,2 мільярда тонн металургійної сировини. Фахівці запевняють: розвідані залізні руди вистачить ще на 50 років.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Нагорода — мрія, що здійснилася

— *Ти приносиш успіх усім, хто поруч із тобою, —казав Броніславі Солтисік* ***(на знімку)*** *президент Асоціації діячів естрадного мистецтва України Віктор Герасимов.*

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

І ці слова підтверджувалися на всіх широтах. Броніслава — дочка литовця та українки — прожила 20 років у Нерильському, і для свого оточення була явищем не менш яскравим, ніж північне сяйво. Після переїзду до Чернівців Броніслава виступала в гурті «Карпати», а потім, разом з Назарієм Яремчуком, — у «Смерічці». Назарій планував зробити два відділення нової програми: перше для Броні, друге для себе. Не встиг...

Її пісню-візитівку, що вже багато років не зникає з радіохвиль, охоче взяли б до свого репертуару популярні виконавці. Адже за таким простим «Приїжджайте частіше додому» — вселюдська найвища цінність. Ліричне сопрано Броніслави не раз і не одному нагадує: ти давно не провідував маму й тата. А українців у Канаді, Австралії та Америці пісня спонукає купити квиток до маминої землі.

Якщо в радіопрограмі («Музична пошта», «Доброго ранку, Україно», «Клуб актриси Лариси», на Всесвітній службі радіо України чи на «Промені»...) лунає пісня у виконанні Броніслави Солтисік, редактор не шкодує. Її голос магнітом притягує слухачів.

Три роки тому співачка, композитор, нині кам'янчанка, Броніслава Солтисік стала матір'ю одразу для кількох сотень дітей. Вона замислила й організувала фестиваль «Стара фортеця» для юних талантів з усієї країни. Минулого року до Кам'янця-Подільського приїжджали позмагатися майже 300 юних талантів. Серед тих, хто був у журі, — Іван Попович, Микола Гнатюк, Лілія Сандулеса, Микола Луків...

Кожний фестиваль має свою мету. Броніславу підштовхнула до дії образа за талановитих дітей, котрі не мають доступу до мистецьких шкіл, студій, не можуть пробитися на велику сцену.

Є митці, які не залишають по собі учнів, працюють тільки на себе. Могла б і Броніслава Солтисік, солістка Хмельницької обласної держтелерадіокомпанії, лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів, міжнародних премій «Дружба» та імені Гулака-Артемовського, володарка багатьох титулів та відзнак дбати лише про власну славу. А їй вистачає волі та духу опікуватися національною культурою. Та й хіба є більша нагорода за мрію, що здійснилася?

Броніслава, яку друзі нарекли «нервом життя», вже в очікуванні наступного, четвертого, фестивалю.

Віра ШПИЛЬОВА.
Кам'янець-Подільський
Хмельницької області.

Комунальникам — техніку, сміттю — бій

25 нових машин для вивезення сміття отримали комунальники Донецька. Міська влада придбала техніку в Білорусі: потужні МАЗи спроможні щодня вивозити близько 50 кубометрів сміття, тоді як стара техніка, якою озброєні комунальники, розрахована лише на 20 кубометрів. Як запевнив міський голова Олександр Лук'янченко, це не останнє поповнення парку машин.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Бідність довела...

ФЕМІДА

Наприкінці минулого року працівники відділу військової контррозвідки управління СБУ в Кіровоградській області спільно з військовою прокуратурою викрили групу офіцерів однієї з військових частин місцевого гарнізону, котрі крали гас, призначений для заправки літаків. В затримованому автомобілі, що належав майору Миколі Столбову, знайшли 300 літрів авіаційного пального.

Підозрюваний розповів, що крав за попередньою змовою із заступником командира частини підполковником Юрієм Петришиним та майором Григорієм Коваленком. Вирученi за гас гроші мали піти на відрядження Петришину.

Днями в Кіровограді відбулося виїзне засідання військового суду Черкаського гарнізону. Трьох офіцерів визнано винними і призначено покарання від одного до двох років службового обмеження з вирахуванням протягом названого періоду десяти відсотків їхніх заробітків.

— Названий злочин, можливо, здасться комусь несерйозним, — сказав у розмові з нашим кореспондентом військовий прокурор Кіровоградського гарнізону підполковник юстиції Валерій Серпак. — Адже вартість викраденого авіаційного пального становить тільки 410 гривень. Однак є обтяжливі обставини — попередня змова та зловживання службовим становищем. До того ж під час слідства було виявлено ще кілька епізодів протиправної діяльності названих офіцерів. Але через добровільне відшкодування завданих збитків, а також враховуючи, що виручені гроші пішли на потреби військової частини, кримінальна справа за новими епізодами не порушувалася...

Олег БОНДАР.
Кіровоград.

ФОТОФАКТ

Судно «Сварога» за давньоскандинавською технологією будують у Чернігівському річковому порту. Влітку на ньому вирушить експедиція для вивчення колишнього маршруту «Шовковий шлях».

На знімку: міський голова Чернігова Олександр Соколов забиває символічний цвях у каркас судна.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Від Чорного моря до Далекого Сходу

Фахівці одеського інституту «ЧорноморНДІпроект» розпочали розробку модернізаційної документації нафтоперевалочного комплексу в російському чорноморському порту Туапсе. Планується реконструювати нафтопричал, базу-накопичувач, станцію очистки баластних вод тощо. Після торішньої сертифікації інституту на проведення проектно-дослідницьких робіт у Росії замовлень із сусідньої країни дедалі більшає. За участі одеситів реконструюється Новоросійський порт, розробляється проект розширення потужностей порту Темрюк. Є замовлення і з порту Восточний — на реконструкцію вугільного комплексу зі збільшенням його перевалочних можливостей удвічі — до 20 мільйонів тонн вантажу на рік. Уже в квітні нинішнього року «ЧорноморНДІпроект» видасть замовнику із Далекого Сходу всю належну документацію.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

РЕГІОН

Балаклава йде на «гражданку»

Старожили Балаклави ще пам'ятають ті часи, коли половину населення їхнього міста становили військові, коли на тлі карткової системи і порожніх прилавків магазинів Радянського Союзу в Балаклавському воєнторзі можна було вільно купити окіст і ковбасу, масло, сир і згущене молоко. Навіть жителі Севастополя не мали змоги потрапити до цього «ковбасного раю» без перепустки. Всю гладь моря в бухті займали військові кораблі.

1991 рік зруйнував звичний військовий уклад не лише Балаклави. Допоки тривав міждержавний розподіл флоту, дитя, що залишилося без ока, хиріло. Кілька років тому останні кораблі Чорноморського флоту РФ залишили Балаклавську бухту. Всю нерухомість військових частин, не замислюючись, разом з певною частиною бойової техніки, зі судноремонтним заводом «Металіст» передали у відання Міністерства оборони.

Спохопилися за кілька років, коли серйозно замислилися про перспективи розвитку перлини Севастополя — Балаклави. Пріоритетом було обрано концепцію розвитку міста як туристично-рекреаційного центру. Для розв'язання цього завдання насамперед потрібна демілітаризація бухти. Ймовірно, першою, документально зареєстрованою реакцією влади була постанова Кабміну України від 20 квітня 1999 р. за № 732. Документ закріплював за конкретними господарями конкретні об'єкти, щоб посилити відповідальність військового відомства за цільове використання та збереження переданого майна. Потім був новий документ — у жовтні 2001 р. Кабмін затвердив «Програму усталеного розвитку Севастополя на 2001—2005 рр.». Ґрунтуючись на положеннях цієї програми, а також «Концепції розвитку Балаклавського району на 2002—2010 роки», зважаючи на історико-культурні та природно-кліматичні особливості регіону, місцева влада запланувала сформувати на території Балаклави інфраструктуру для розвитку місцевого і міжнародного туризму з короткотерміновим відпочинком. Загальна кількість запропонованих видів і напрямів активного та пізнавального дозвілля наближається до сорока. Торік у вересні в Севастополі засідала робоча група, створена на основі доручення тодішнього Прем'єр-міністра А. Кінаха. Представники Міноборони, МВС, Держкомкордону, Фонду держмайна, Міністерства економіки і з питань європейської інтеграції, місцевої влади зібралися тоді в Балаклаві. Вони дійшли висновку, що наявна інфраструктура погано використовувалася військовими, нерідко не за призначенням. Тому було ухвалено рішення про раціональність повернення у власність Севастопольської громади землі та низки об'єктів, що належали силовим відомствам. Військово-морським силам України було рекомендовано розглянути можливість перебазування кораблів, плавучого доку і підводного човна «Запоріжжя» з Балаклавської бухти в інше слушне місце. Стосовно заходів з демілітаризації було передбачено також перепрофілювання тих підприємств і організацій, чия діяльність напряму пов'язана з військовими об'єктами. А позитивний досвід у цій сфері вже був.

Міською і районною владою опрацьовано варіант переорієнтації судноремонтного заводу Міноборони «Металіст» на роботу в нових економічних умовах. Якщо буде прийнято пропозицію райдержадміністрації про перепрофілювання і приватизацію заводу, то тут розгорнеться будівництво і ремонт малих суден, моторних яхт, випуск спортивних плавзасобів. Виробничі потужності та рівень кваліфікації фахівців заводу дають змогу освоїти ремонт двигунів, радіо- і навігаційного обладнання, засобів автоматики яхт. Такий напрям розвитку «Металіста» чудово вписується в концепцію розвитку Балаклави як міжнародного центру яхтенного спорту. Цю перспективу розроблено так детально, що вже розглядаються можливості організації на березі бухти пунктів пропуску через кордон, митного посту, надання повного сервісу власникам крейсерських океанських яхт: від дрібного ремонту до обладнання причалів для зимової швартовки.

Кількість уже готових проектів з облаштування берегів Балаклавської бухти, зацікавленість вітчизняних і закордонних бізнесменів у інвестуванні свідчать про те, що проблему демілітаризації буде розв'язано. Справа лише за конкретними практичними кроками, на які чекають і місцева влада, і підприємці, і жителі Балаклави.

Маленьке південне місто перестало бути «ковбасним раєм», дякувати Богові, магазини і ринки України переповнені й не такими делікатесами; вода унікальної бухти очистилася, і нині тут можна сміливо приймати водні процедури. Завершується ремонт єдиного українського підводного човна у плавдоку, він незабаром залишить бухту. До колись надсекретного об'єкту К-825 на західному березі бухти, де під час ядерного удару мали змогу водночас заховатися п'ятнадцять субмарин і тисячі людей, віднині можна спокійно пройти, не очікуючи суворого окрику «Стій! Хто йде?». Сюди бігають місцеві хлопчаки з вудочками, де в темряві ловиться рибка велика й маленька.

Ми ходили під лунким склепінням єдиної в світі, нині вже пустої, підземної гавані разом з Анатолієм Скиртачем, начальником відділу райдержадміністрації. Він, озброєний двома потужними ліхтарями, демонстрував, де раніше розміщувалися підводні човни, склади торпед, цехи заводу, їдальня і службові приміщення підводників...

А мені багата уява малювала картини майбутнього: зали музею «холодної війни» з експонатами різних часів і народів, чудові ресторанчики зі столиками уздовж водного каналу, який колись борознили субмарини. Мабуть, і екзотичні невеликі готелі тут доречні — під високим склепінням штольні, яка схожа на величезні зали метро, завжди тихо й прохолодно, що вельми приємно в спекотні літні місяці. А може, й виноробам тут знайдеться місце, як колись пропонував Микита Хрущов? Площа штольні, збудованої у товщі узбережних скель, становить кілька тисяч квадратних метрів — усім місця вистачить.

Балаклавці живуть очікуванням приємних змін у їхньому колишньому військовому містечку. І вони неодмінно настануть, річ лише в часі та коштах, які необхідно вкласти, щоб Балаклава, як у добрі давні часи, знову стала курортною.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь—Балаклава.

На знімках: літо 2002 року. До Балаклавської бухти входить вітрильна регата «Кайра».

Фото автора.

ПОЛІТИКА

Микола ТОМЕНКО: «Син має право голосу, хоча ще не досяг «конституційного» віку»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ». Микола ТОМЕНКО. Голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації. Директор Інституту політики (нині на громадських засадах). Закінчив історичний факультет Київського університету імені Т. Шевченка. Працював завкафедри політичних наук Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті Міністрів України, начальником Головного управління преси та інформації Київської міськради. Одружений, має сина-школяра.

— Політолог, прогнозист — це щось схоже на астролога чи гадалку, які наперед знають, що має статися. Але прогнози часто не збуваються...

— Звичайно, мої прогнози збувалися не завжди. Але я не політичний астролог і борюся з політичною арифметикою. Мені не цікаво прогнозувати, скажімо, дату якоїсь події чи кого призначить своїм указом Президент. Принципово показати тенденцію, альтернативи, звернути увагу на небезпечні, хибні ймовірні наслідки певних рішень чи кроків. Якщо після мого прогнозу не збувається щось погане, то вважаю, що виконав свою місію. У своїх прогнозах я досить ризикована людина. До речі, перед виборами до парламенту я сказав на прес-конференції: якщо не стану народним депутатом під 62-м номером у списку «Нашої України», тобто, якщо блок Віктора Ющенка не набере 19—20 відсотків, то відмовлюся займатися політичними науками.

— А в астрологічні прогнози ви вірите? Чи не узгоджуєте, часом, політичні кроки із розташуванням зірок?

— Якщо висновок не базується на фактах, рішеннях, документах, конкретних діях, то це — наукові гіпотези. Я цим не займаюся. Хоча й не треба забороняти, а тим паче «спалювати на вогнищі» політичних астрологів. Я не аналізую, скажімо, колір волосся чи очей, бо не розумію, як це може вплинути на прийняття політичного рішення. Хоча знаю, що до таких речей є охочі.

— Але в дитинстві ви, певно, не мріяли стати політологом?

— Улюблена фраза моїх батьків була, як у Шевченка: я буду або великою людиною, або великим ледащо. Моя мама закінчила п'ять класів, а тато — фабрично-заводське училище. Мама працювала кухарем у районній лікарні, а тато — столяром у радгоспі. Вони вважали, що я повинен особисто зробити вибір. (До речі, ці парламентські вибори для мене були дуже тяжкими — рано-вранці в день виборів 31 березня помер мій тато.)

У молодших класах я займався легкою атлетикою і мріяв стати олімпійським чемпіоном. Але вже десь із сьомого класу, коли мої спортивні результати погіршилися, я зрозумів, що чемпіоном не стану. В старших класах зацікавився історією. Й одразу після сільської школи, не знаючи в столиці жодної людини, вступив на істфак Київського університету...

— Та після першого курсу вас забрали до армії — в Афганістан...

— Знаєте, рік і вісім місяців, проведені в Афганістані, дали мені змогу зрозуміти, в якій країні я живу, що таке радянська армія, які цінності справжні. Я побачив багато цікавих документів, скажімо, звітність про те, що в 1984 році в моєму полку кількість небойових втрат перевищувала бойові. В радянській армії був справжній хаос — багато солдатів гинули в Афганістані від того, що хтось вистрілив у свого, хтось підірвався на своїй гранаті, десь вибухнув склад боєприпасів. Я не знайшов жодного серйозного підтвердження, чому нам треба було туди входити. Повернувся до університету в 1985 році вже цілком свідомою людиною, а багато хто навіть не впізнав мене.

— Ви були одним із організаторів першого з'їзду Народного руху України. Як прийшли до усвідомлення потреби незалежності України?

— Після повернення з Афганістану я вирішив серйозно займатися історією України. Отож уперше і востаннє використав свій статус «афганця», щоб отримати перепустку до архіву і спецфонду бібліотеки і користуватися старими газетами та виданнями. Кілька років я не вилазив звідти — реальна історія була там. Я обманював бібліотекарів, змінюючи свою тему, щоб прочитати більшу кількість заборонених книжок. Я став керівником наукового студентського товариства, почав випускати газету з об'єктивнішими історичними матеріалами. Коли в університеті готувалися виступи проти його керівництва, військової кафедри, на зборах із переобрання комсорга запропонували мою кандидатуру, і я переміг. Гасло моєї доповіді було таке: я зроблю все, щоб перетворити університет Вишинського (це був сталінський нарком) на університет Грушевського.

А коли почав створюватися Рух, до мене звернулися Лесь Танюк, Володимир Яворівський, Дмитро Павличко, Олесь Шевченко та Іван Драч з проханням підняти студентів, і я увійшов до республіканського оргкомітету зі створення НРУ. Але після першого з'їзду Руху, коли вже почали ділити посади, я, зрозумів, що свою історичну місію виконав. І пішов далі в науку.

— Провівши не одну виборчу кампанію з різними політиками, як самі акліматизувалися в сесійній залі?

— Мої теоретичні уявлення про парламент значно відмінні від того, що я там побачив. Перший місяць я взагалі не знав, що робити. До обрання Голови Верховної Ради і голів комітетів я жодного разу не виступив. Єдине — активно коментував журналістам у кулуарах все, що відбувається. Йшла тактична позиційна боротьба, а я, як учений, до цього не звик. Я ніколи не штурмуватиму трибуну ВР, не стоятиму за спиною Литвина, не вириватиму мікрофони... І лише коли було сформовано комітети, я зрозумів, що можна впливати на прийняття рішень — і через фракцію, і комітет.

— Скажіть, а у вашій родині є свобода слова? Як до вашого депутатства ставиться сім'я?

— Мій син, якому скоро буде 14 років, каже: краще бути одним із найвідоміших учених, ніж одним із 450 депутатів. Хоча тепер у нього дещо змінилася позиція, бо намагаюся довести, що за активністю я не аутсайдер парламентської роботи. Дружина (вона працює в Інституті політики) суто по-людськи переживала в цій історії з перерозподілом комітетів. Але говорила, що навіть краще, якби мене зняли з посади голови комітету. Тоді я більше займався б інститутом і аналітичними дослідженнями.

А в родині всі спірні чи конфліктні питання вирішуємо голосуванням. Оскільки нас троє, то для прийняття рішення треба два голоси. Син у нас також має право голосу, хоча за Конституцією воно надається лише з 18 років. Щоправда, Павло іноді каже, що в нас немає демократії, бо ми з мамою домовляємося в деяких питаннях.

— У політиків вже є певна мода на відпочинок: вони зазвичай грають у теніс, розводять елітні породи собак чи котів, щось колекціонують або мають власний сад чи город... Ви чимось оригінальний?

— Я боюся всіх тварин, у тому числі й домашніх. Єдиний компроміс, що вдалося досягнути сім'ї, — це папуга. Я не займаюся нею, а просто змирився з її існуванням, хоча інколи пропоную комусь подарувати. Але тут у голосуванні виграють дружина із сином. У мене немає дачі чи землі. Єдине хобі — це книжки. В мене спеціальна система збирання книг: це не антикваріат, а специфічна література. Скажімо, є повні зібрання творів — і Леніна, і Сталіна, і Лесі Українки, Шевченка, Франка, Винниченка та ін. Мрію систематизувати свою бібліотеку. Люблю і модні речі — граю у великий теніс, минулого року освоїв гірські лижі.

Інтерв'ю взяла **Юліана ШЕВЧУК.**

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

7 серпня 2001 року Микола Томенко косить пшеницю на полі імені В'ячеслава Чорновола в Бориспільському районі під Києвом, неподалік від місця загибелі лідера Народного руху України.

Сто метрів демократії

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

(Початок на 1-й стор.).

— Наше першочергове завдання — якомога швидше об'єднати в один кулак наявну опозицію і гуртом дати владі справжній бій на виборах сумського голови, — зізнається голова обласного осередку партії «Батьківщина» Іван Сідельник. — Ще місяць тому Суми залишалися єдиним містом області, яке успішно протистояло деяким рішенням облдержадміністрації. Однак наприкінці січня, після тривалих «умовлянь» керівництва області колишній голова «зламався» і подав у відставку.

Летаргійний сон чи рай?

Та складається враження, що стрілка барометра політичного життя на Сумщині впродовж кількох останніх місяців немов зачарована прикипіла до нульової позначки: ні маршів з демаршами за «свободу, демократію і соціальні гарантії», ні популярних свого часу акцій протесту проти нерідко неприкритого свавілля влади, ні інших актуально-злободенних вимог. Одне слово, навіть жодного натяку на наявність в регіоні отієї самої опозиції. Однак, можливо, завдячуючи її консолідації з провладно-президентськими партіями і блоками, всі соціально-економічні негаразди в області благополучно канули в Лету, і вона нині нагадує собою квітучий оазис, де панують злагода, спокій і достаток і де всі побраталися?

Борони, Боже, нас усіх від такого раю. Безробіття як зростало, так і зростає, промислові підприємства й надалі «справно» банкрутують, а сільське господарство продовжує агонізувати. Чому ж тоді ще донедавна такій бравій опозиції, немов цнотливій нареченій перед шлюбним ложе, геть мову відібрало?

Розгадка цього летаргічного феномену на самісінькій поверхні: опозиція, схоже, ще й досі не прийшла до тями після останніх, провальних для неї, виборів. Фіаско й справді виявилося приголомшливе. Якщо в місцевих радах всіх рівнів попереднього скликання їй загалом належала половина наявних депутатських мандатів, то тепер навряд чи набереться й сім відсотків. У своєму провалі всі представники опозиції одностайно і беззастережно звинувачують керівництво Сумської облдержадміністрації на чолі з її головою Володимиром Щербанем. Вони, мовляв, вдалися до безпрецедентного тиску на політичних супротивників та фальсифікації результатів виборів до органів місцевого самоврядування.

Тиск на інакомислячих з боку влади справді був шалений. Сам тому свідок. Представники ОБСЄ, які стежили за дотриманням законодавства, й ті за голову хапалися від такого масового «демократичного» волевиявлення. А подивитися й справді було на що. Найефективнішим «консолідуючим» аргументом у боротьбі за голоси виборців став вікопомний «батіг», з допомогою якого владні структури здобули «історичну» Вікторію. Втім, не гребували вони цим «аргументом» і під час формування фракційної «більшості» в переважній більшості міських та районних рад. Одним натякали на можливість податкового тиску, інших залякували звільненням з роботи. Вистачало, звісно, серед обранців, як, наприклад, у Сумській міськраді, також різних пристосуванців і перевертнів. А найнищівнішої поразки, завдяки використанню політичними опонентами потужного адмінресурсу, опозиція зазнала на виборах до обласної ради, де з наявних 75 вона з горем пополам заледве завоювала два з половиною мандати.

Піррова перемога

Володарями решти стали керівники райдержадміністрацій, районних і міських рад, начальники управлінь і, як можна здогадатися, безпосередні заступники глави облдержадміністрації, які пройшли в раду за власною рознарядкою. Та переможців, як відомо, не судять. Усі вони, до речі, вірнопіддані провладних і пропрезидентських блоків і партій. А першу скрипку в цьому багатоголосому політичному оркестрі, як і годиться, грають представники хоча й існуючої, але вже давно забутої електоратом Ліберальної партії України, хрещеним батьком і лідером якої є голова Сумської ОДА Володимир Щербань. Саме вона, фактично захопивши всі ключові пости в регіоні, і насаджує тут своєю керівною рукою «демократію». За підносщиків ідеологічних патронів, і не тільки, в них однодумці з «Партії регіонів» і Аграрної партії. Дедалі частіше в провладній компанії почали з'являтися також об'єднані есдеки, які до призначення Віктора Медведчука на посаду керівника президентської адміністрації тривалий час перебували в опалі.

Улесливий хор

До тотального успіху провладних структур певною мірою причетні й підконтрольні місцевий владі найвпливовіші в регіоні — від районних до обласних — засоби масової інформації, які за вказівкою тих-таки роботодавців влаштували між собою щось на зразок конкурсу на кращий панегірик владі. Приправлені до нудоти солодкуватим єлеєм публікації, можна надибати ледь не в кожному номері заангажованих політичними можновладцями газет чи почути в телепередачах. Потужна інформаційна машина, нерідко видаючи бажане за дійсність, безупинно втовкмачує електорату про епохальні зрушення, які вже сталися або ось-ось мають відбутися в соціальних питаннях чи ключових галузях економіки. І хоча здебільшого оспівані здобутки доволі скромні, не кожен пересічний виборець спроможний відсіяти добірні зерна від політичної полови. Хоча можновладці, зрештою, цього й добиваються. Адже правда може зіграти з ними злий жарт: король виявиться голий. А відтак місію правдолюбців взяли на себе два опозиційні видання: комуністична «Ленінська правда» та соціалістична «Позиція» загальним накладом п'ять тисяч примірників. І хоча критика в них таки дошкульна, однак, за великим рахунком, на інформаційний клімат регіону вони майже не впливають: замало пороху і сил.

Самотня «Батьківщина» шукає єдиного кандидата

Однак ні «незаперечна» перемога на виборах, ні постійне загравання з виборцями очікуваних дивідендів провладним структурам регіону так і не принесли. Як і раніше, найбільше симпатиків — явних, а ще більше прихованих — зберігають за собою соціалісти, комуністи і «Батьківщина». Донедавна в цьому списку значилися й есдеки. Проте після їхньої консолідації з пропрезидентською більшістю лави прихильників СДПУ(о) почали катастрофічно танути. Значних втрат зазнала і «Наша Україна». Її симпатиків дедалі більше насторожує непередбачуваність лідера блоку, його постійні спроби пристосуватися до політичної ситуації, небажання раз і назавжди відмежуватися від нинішніх пропрезидентських структур. Отже, на роль лідера серед опозиційних сил регіону поступово виходить «Батьківщина» — найчисленніша партія Сумщини. Вже сьогодні вона налічує в своїх лавах понад 10 тисяч партійців, які перебувають на обліку в 356 парторганізаціях і осередках. Пропорційно чисельності «Батьківщини» зростає її політичний рейтинг і, відповідно, вплив на електорат області.

...Але за цих умов незрозуміло, про яку опозицію йдеться, коли кажуть про єдиного кандидата від неї на посаду міського голови. Власне, вибори сумського голови передусім можна розписати як маленьку репетицію перед битвою велетнів на президентських виборах. Чи не тому на всі запевнення опозиціонерів пригадується знамените гамлетівське: «Слова, слова, слова»...

Володимир СІРЕНКО.

Суми.

Модель влади, яку вибираємо, - 2

МОНІТОРИНГ

У сьогоднішньому числі «Голосу України» ми продовжуємо досліджувати думки наших співвітчизників з приводу політичної реформи. Як відомо, Верховна Рада поступово починає вирішувати надзвичайно складне завдання: перетворення України на парламентсько-президентську республіку. Однак не всі політики, зокрема ті, хто лідирує в соціологічних опитуваннях, готові збалансувати повноваження гілок влади, посилити вплив парламенту на формування уряду, а також розділити з Кабінетом Міністрів солідарну відповідальність за соціально-економічне становище в державі.

Нині модно повторювати, що парламент — це віддзеркалення суспільних настроїв. Саме тому газета і проводить моніторинг громадської думки наших читачів, щоб політики могли порівняти свої настрої з переконаннями виборців.

Ми попросили наших читачів відповісти на запитання:

— Чи підтримуєте зміну моделі управління державою з президентської на парламентсько-президентську республіку
— так
— ні
— не визначився
— інший варіант?

Цього разу опитування передплатників «Голосу України» наші власні кореспонденти провели в Кіровоградській, Сумській, Харківській та Чернігівській областях. Як і в попередніх опитуваннях, у регіонах відчуваються відмінності у настроях наших співвітчизників. Однак попри різне соціально-економічне становище в областях спільний знаменник щодо проведення політичної реформи є.

Так, **за перетворення України на парламентсько-президентську республіку висловилися майже 42 відсотки опитуваних жителів вищезгаданих областей.** Найбільше прихильників нової моделі державного управління мешкає **в Сумській області. Тут майже дві третини читачів нашої газети підтримують ідею політичної реформи вже найближчим часом.** Загалом більш як 40 відсотків харків'ян також прагнуть нової моделі управління державою. Найменше прихильників у парламентсько-президентської республіки мешкає в Чернігівській області. (Звернемо увагу й на те, що в цій області і найбільше тих, хто ще не визначився щодо майбутнього устрою нашої держави. Але про це скажемо далі.)

Однак **майже кожен четвертий із опитаних у цих регіонах (25 відсотків) вважає, що не потрібно нічого змінювати в моделі державного управління.** Понад те, дехто згоден навіть посилити функції Президента України. Гадаю, з цього приводу варто процитувати думку, яку висловив **нашому власному кореспонденту в Чернігівській області Сергію Павленку** токар місцевого підприємства «Чексіл» Микола Чумак:

— Я вважаю, що нам потрібний сильний Президент. Хоч там щось і кажуть про Лукашенка, але в Білорусії він за все відповідає. Дав команду — і ніхто її не обговорює, не обпльовує в парламенті. Якщо в білорусів буде щось погано, то вони знайдуть крайнього. А в нас? Іван киває на Петра, Петро — на Миколу... То я за те, щоб у нас була чітка відповідальність структур.

Проте **значна кількість наших співвітчизників ще не визначилася у своєму ставленні до запропонованої політичної реформи. В чотирьох областях таких громадян 22,5 відсотка від опитаних читачів нашої газети.** І знову-таки процитую чернігівчан. Пенсіонерка Ольга Муравйова вважає:

— Я не знаю, що буде краще. Пенсія мала. Ледь вистачає на життя. Хіба від того щось зміниться?

Справді, можливо, рівень життя наших співгромадян і визначає рівень суспільної свідомості. Вище я вже наголошував, що саме на Чернігівщині проживає найбільше тих, хто не визначився щодо майбутньої долі Української держави — майже 40 відсотків опитаних. Такі думки висловив і кожен четвертий харків'янин. Як повідомляє **наш власний кореспондент Микола Косий,** чимало респондентів відповіли досить коротко: «А нам байдуже».

Водночас **понад 11 відсотків опитуваних запропонували свій варіант розбудови української демократії.** Так, кожен четвертий опитаний сумчанин, як передав **наш власний кореспондент Владислав Жмурков,** вважає, що найдоцільнішою моделлю управління державою для України була б парламентська республіка.

Певна частина людей прагне встановити в Україні диктатуру, сподіваючись залізною рукою навести лад у державі. Гадаю, варто процитувати думку, яку висловив під час опитування **наш кіровоградський кореспондент Олег Бондар:**

— Україні потрібна диктатура. Бо управляти державою колегіально, коли кожен вважає себе гетьманом, неможливо.

Зовсім оригінальна пропозиція ще в одного нашого передплатника з Кіровограда:

— Було б непогано запросити покерувати державою Клінтона разом з його адміністрацією. Все одно він на пенсії і йому робити нічого...

З другого боку, наші читачі бояться, що реформа відбуватиметься за знаменитим сценарієм: хотіли, як краще, а вийшло, як завше. Зокрема, один із читачів вважає: «Зміни, звісно, потрібні. Але в Україні чомусь усе, навіть найкраще, обертається зворотною стороною. Тож крах найблагородніших починань можна спрогнозувати одразу...».

Проте більшість наших читачів солідарна з полковником у відставці Василем Литвиненком, який переконаний:

— Нам передусім потрібна політична реформа. Парламентсько-президентська республіка стабілізує ситуацію в Україні. Якщо збережеться нинішня форма правління, то, як і нині, триватимуть безкінечні звинувачення. Президент лаятиме парламент, а той — Президента.

Що ж, як мовиться: народ скаже, як зав'яже. І нам більше нічого додати до цієї думки.

Володимир КОРОЛЮК.

«Нема відчуття рідної землі під ногами»

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Українці Польщі... Вони ніколи сюди не приїжджали. Просто жили тут завжди. До 1947 року досить компактно, а після операції «Вісла» розпорошено — практично по всій Польщі. Тільки з 1989 року про українську діаспору в Польщі стало можливим казати відкрито. Проте і більш як через десять років наслідки цієї епохи даються взнаки...

«Чим, даруйте, людина відрізняється від худобини?»

Не менше від питань історичної справедливості українців Польщі хвилюють питання освіти та культури, що стоять не менш гостро.

— Ми відчуваємо добре ставлення до себе в системі польської державної освіти, — каже Голова Об'єднання українців у Польщі **Мирон КЕРТИЧАК**. — Практично всі питання вирішуються позитивно. Українських шкіл — їх у Польщі п'ять — достатньо. Тим паче, що здебільшого українську мову діти вивчають у суботніх школах. Є також спецкурси у звичайних польських. За нашими підрахунками, майже три тисячі дітей нині вивчають у Польщі українську. З підручниками також особливих проблем немає. Є проблеми з батьками...

Значно гірші справи з культурою. Не те, щоб її зовсім не було, але Україна на державному рівні не докладає зусиль, щоб її культура була присутня в Польщі. Цей процес треба вибудовувати, шукати партнерів, цілеспрямовано і послідовно працювати, щоб свої культурні досягнення пропагувати за кордоном. Водночас не слід забувати, що в українців Польщі також є багато культурних традицій. Не завадило б і про це нагадувати полякам на державному рівні.

— Багато держав мають у Польщі свій культурний центр. Навіть невелика Словаччина. А Україна за наявності такої великої діаспори його не має, — констатує протоієрей настоятель греко-католицьких монастирів Польщі отець **Марко СКОРКА**. — Це не проблема. Проблема — відсутність великої України в Польщі. Немає жодної серйозної культурної програми.

— Я не перебільшував би значення відкриття культурного центру України в Польщі, — каже Мирон Кертичак. — Поляки готові запрошувати українські творчі колективи для участі в будь-якому заході, оплачувати їм проживання та харчування, проте колективи не можуть навіть квитки до Польщі купити. А втім, можна було б знайти грошову підтримку на рівні адміністрацій областей. А культурний центр... Це величезні капіталовкладення плюс зарплата його директорові. А якщо директор буде некомпетентний? Тоді українська культура так і не з'явиться в Польщі, але Україні його утримання коштуватиме кілька десятків тисяч доларів.

— Поляки дивляться тільки на Захід, — переконаний голова Гуртка українців у Кракові **Роман ЛЮБИНЕЦЬКИЙ**. — Вони більше знають літературу США, ніж українську. Їм це нецікаво. Приміром, приїде французький театр і всі газети тиждень про це писатимуть, а про гастролі українського якщо й напишуть, то одна-дві газети.

— Якщо думати спочатку про ковбасу, а потім про культуру, то про які розвиток і духовність можна казати? — запитує голова Фонду Святого Володимира в Кракові професор **Володимир МОКРИЙ**, засновник центру української науки та культури при фонді, коментуючи мою репліку про обмежені фінансові можливості нашого Міністерства культури. — Треба почати з найдешевшого. Приміром, виставка графіки — її можна привезти в одній валізі. Що, в Україні немає сучасних художників? У нашого фонду є галерея, де можна організувати виставку. Все, що я роблю у Фонді Святого Володимира: і виставка ікон, і бібліотека, і галерея — для України. Але когось у вашій країні це хвилює? Я не можу допомогти показати оперу або хор, але будь-яку виставку в Кракові — будь ласка. Моя програма проста: людина після роботи має не тільки набити собі живіт, а й культурно відпочити — піти на концерт, відвідати виставку. А якщо цього не буде, то чим, даруйте, людина відрізняється від худобини? В нашому університеті вже 13 років діє кафедра україністики. Нині в нас 130 студентів. Скільки разів я просив надіслати нам бодай один примірник «Літературної України»! Нема кому.

У Посольстві України у Варшаві з висновками представників діаспори щодо культурної відсутності нашої країни в Польщі не згодні. Мабуть, істина десь посередині. Хотілося б, щоб професор Мокрий, котрий стверджує, що українські державні структури не діють і не існує української зовнішньої політики у сфері культури, помилявся.

Одна рука не може аплодувати

На моє запитання, чи відчуває наша діаспора підтримку з боку України, всі ті, з ким я зустрічалася, реагували по-різному, але однаково жваво.

— Відчуваємо моральну підтримку і, як кожна діаспора, хотіли б більшого, — усміхаючись, каже Мирон Кертичак. — Хотіли б реальної підтримки. Паростки її є. Зокрема, це стосується співробітництва з Посольством України в Польщі.

— Ми не можемо вирішувати за українців, як створювати Україну, як її лікувати, — підкреслює Володимир Мокрий. — Ми можемо в цьому процесі або допомагати, або заважати. Я хотів би допомогти, але не бачу бажаючих: однією рукою не створити оплесків.

— Ми розуміємо, що в Україні достатньо своїх проблем і не можемо вимагати багато, — заявляє Роман Любинецький. — Хочеться, щоб у Києві бодай інколи згадували, що щось таке, як українці, в Польщі є. А ми по змозі діємо тут.

Приміром, про те, що в Кракові мусить бути генеральне консульство України, ми почали говорити відтоді, як Україна стала незалежною. Вели переговори з усіма, з ким могли зустрітися, — від послів до представників українського уряду. А консульство все не відкривали... За радянських часів генконсулом СРСР у Кракові був Петро Сардачук. І хоча він був представником радянської влади, ми його дуже поважали і цінували за те, що він не цурався розмовляти з нами українською, завжди пропонував свою допомогу, надавав залу для концертів... Минули роки і він став Послом України в Польщі. Ця людина як ніхто інший розуміла важливість і необхідність відкриття генконсульства в Кракові. У результаті спільними зусиллями ми зробили це. Тепер Гурток українців у Кракові з генконсульством України перебувають у постійному контакті. В нас душевні й близькі відносини, ми чудово співпрацюємо.

Замість епілогу

Спілкуючися з ними, я зрозуміла, що українці Польщі живуть своїм життям і своїми проблемами. Хоча водночас вони, безумовно, небайдужі до економічних і політичних процесів, що відбуваються в Україні. Тим паче що велика батьківщина подарувала їм додаткове свято — День незалежності, яке українці Польщі із задоволенням і широко відзначають. Проте в більшості з них немає особистих контактів з українцями України і, хоч як крути, головні проблеми для них — те, що породило минуле. Переді мною номер газети Об'єднання українців Польщі «Наше слово». Матеріали першої шпальти: «Поклін воїнам Симона Петлюри», «Незалежність України не є темою для дискусії». До 85-річчя проголошення самостійності й незалежності IV Універсалом УЦР», «Підводою на Голгофу». До 57-ї річниці вбивства 30-ти козаків Більського повіту»...

Яна СТАДІЛЬНА.

(Закінчення. Початок у № 36).

П'ята пора року: карнавал у Німеччині

УВАГА, КОНКУРС!

Фото АП.

Ізнову прийшов той час, коли починається гаряча пора карнавалу, масляна. Дедалі частіше на вулицях міст Південної та Західної Німеччини — Майнца, Кельна, Дюссельдорфа, а також Аахена, Штуттгарта, Констанци та у краї франків можна побачити переодягнутих людей будь-якого віку з дико розмальованими обличчями, в кумедних костюмах, з блискучими прикрасами та різнобарвними перуками, які, взявшись за руки, весело крокують вулицями і дивно вигукують: «Гелау», «Алааф» чи щось схоже. «П'ята пора року» прямує до свого апогею: довгого карнавального уікенду, що починається у четвер «бабським карнавалом», продовжується «буйного» понеділка та масляного вівторка і закінчується вранці в пісну середу — «першим днем посту». Потім усе минає. З похмілля прощаються з масляною, а здичавілі блазні знову перетворюються на благопристойних громадян. До наступного року.

У пісну середу розпочинається сорокаденний піст перед Великоднем. Перед ним, під час карнавалу (тобто в ніч перед постом), можна ще раз добряче гульнути, наїдаючись і напиваючись, з піснями та веселощами, тобто це свято за своїм походженням схоже на православну Масляну. Проте в Німеччині, насамперед у так званих оплотах карнавалу, до нього підходять набагато серйозніше. Громадяни об'єднуються в спілки, які готують так звані пишні засідання і часто, умостившись у різнобарвно декороване авто, беруть участь у міській святковій ході. Засідання — це строката суміш з музики, комічних виступів і танців, під час яких дівчата у гвардійській уніформі під бадьору музику розмахують своїми ніжками в повітрі. Є «засідання чоловіків», під час яких буває доволі грубо, але й в інших місцях також говорять все, що заманеться. Керувати засіданням завжди обирають президію блазнів. Крім того, є карнавальні принци і принцеси, ну і, звісно, ордени. Одним із найвідоміших — «орден проти браку гумору» карнавальна спілка міста Аахена щорічно нагороджує найчастіше якогось політика.

Рейнський карнавал має передусім чітке політичне забарвлення. Коли у XVII і XIX сторіччях французькі та пруські війська по черзі окуповували Рейнську область, мешканці насолоджувалися у час блазнів свободою блазня (право говорити господарю нечемності) та використовували останню для того, щоб без перешкод глузувати над окупантами: їхня уніформа перетворювалася на надмірно розкішні костюми офіцерів гвардії та танцівниць, вони пародіювали військове привітання піднесенням руки до головного убору (блазень підносив руку до лівої скроні!), військові паради висміювали під час карнавальної ходи. Навіть і сьогодні на багатьох авто, задіяних у карнавальній процесії, — зображення на політичні теми. Цього року об'єктом жорсткої критики стане, напевно, федеральний уряд, а громадському осуду буде піддано економічний застій, збільшення податків, реформування сфери охорони здоров'я.

Ведеться пряма трансляція карнавальної ходи по телебаченню. Але якщо хтось вважає, що під час карнавалу вся Німеччина стоїть на голові, той помиляється. Значні її регіони, насамперед протестантські Північ та Схід, залишаються осторонь. Цей досвід випало набувати й державним службовцям із федеральних міністерств, коли вони у 1999 році переїхали до Берліна після перенесення туди з Бонна столиці Німеччини. «Буйний» понеділок у Рейнській області є, зрозуміло, вихідним, а в Берліні звичайнісіньким робочим днем. І те, що в західній частині Німеччини триває карнавал, берлінці помічають лише через те, що там ніхто не підходить до телефону. Адже всі на прогулянці: спостерігають за ходою, отримують насолоду та намагаються на кілька годин або днів забути буденність.

А що ви знаєте про Німеччину?

Наша газета проводить разом із Посольством Федеративної Республіки Німеччина в Україні та першим загальнонаціональним каналом телебачення УТ-1 вікторину «Що ви знаєте про Німеччину?». Як читач нашої газети, ви також можете взяти участь у розіграші: **6 березня** ми опублікуємо купон з 10 запитаннями про Німеччину. Шляхом жеребкування серед учасників, які надіслали правильні відповіді, буде визначено тих, хто дістане можливість перевірити свої знання в подальшому на телебаченні. На переможців очікують чудові призи!

ОСОБИСТІСТЬ

Фюрер Квіслінг і його дружини з... Харкова

Прізвище Квіслінг стало загальним ім'ям, бо з часів другої світової війни квіслінгами називають зрадників народів. Норвезький фюрер Відкун Квіслінг був головним пособником гітлерівців, які в квітні 1940 року окупували країну фіордів.

Коли армада німецьких кораблів висаджувала десант у бухті Осло, він увірвався зі своїми бойовиками у приміщення радіостанції країни і оголосив, що уряд Норвегії повалено. Запис тієї промови дотепер лунає в музеї Опору в стародавній фортеці Акерсхус, де нацисти розстрілювали патріотів, а після війни було страчено і самого Квіслінга.

Король Норвегії Хокон відмовився співробітничати з окупантами. Він поїхав до Англії, звідки керував рухом Опору. А Квіслінг поспішив зайняти королівський палац в Осло, куди в'їхав разом зі своєю дружиною. Тоді її звали Марія Пасек, однак її справжнє ім'я та прізвище звучали дещо інакше — Мара Пасечникова.

За фахом — шпигун

На початку кар'єри Квіслінг займався шпигунством. Ще 1911 року він закінчив вищу військову школу Норвегії за спеціальністю «Росія», і незабаром його прийняли на роботу до генерального штабу. 1918 року, тобто в розпал революційних подій, він з'явився в Петрограді. Відкун був у званні капітана і виконував обов'язки військового аташе Норвегії.

Потім сфера його діяльності розширилася. 1922-го Квіслінг став помічником відомого норвезького полярника і лауреата Нобелівської премії Фрітьофа Нансена, який організував допомогу народам України та Поволжя, що голодували. Через кілька років він знову повернувся до Москви, де працював у норвезько-радянській фірмі «Онега Вуд».

Однак енергійний Відкун Квіслінг займався не лише шпигунством, дипломатією та роздаванням продуктів. Газета «Свенска дагбладет» писала, що він захоплювався грою на «чорній біржі», а, за словами норвезького історика Ханса Даля, Квіслінг був замішаний у гучному валютному скандалі з участю ділків Туреччини та Ірану. Кажуть, що ще він приклав руку до скуповування золота, коштовностей, антикварних меблів та дорогих картин.

Двоєженець

Марія Пасек-Квіслінг

Але повернімося в 1922 рік. Працюючи у Харкові, Квіслінг примітив у місії Нансена симпатичну секретарку Олександру Вороніну, котра ефектно вдягалася, й почав до неї залицятися. Норвежцю було 37, а дівчині — всього 17, але Відкун зачарував Сашу. Незабаром вони одружилися, після чого Вороніна отримала норвезьке громадянство. Він возив її на батьківщину, де знайомив з родичами, а на одному з прийомів навіть зумів представити королю. Але вдача через деякий час залишила Сашу.

Якось Квіслінг раптом оголосив дружині: «Люба, я хочу з тобою розлучитися». Чому? Відкун посилався на те, що він, мовляв, старий для неї. Але приховав, що вже місяць тому знайшов собі іншу дружину. Саша поїхала до Парижа і зупинилася в одному із пансіонатів. І ось там несподівано з'явилася її подруга по Харкову Мара Пасечникова. Вона була студенткою економічного інституту і теж підробляла в місії Нансена. Лише тоді Олександра Вороніна дізналася, що Мара — нова дружина Відкуна.

Квіслінг хотів було оформити розлучення з Сашею в консульстві Норвегії в Парижі, але там відмовилися це робити, тільки змінили ім'я та прізвище нової дружини. Так вона стала Марією Пасек.

Критика Сталіна

Квіслінг міняв не тільки дружин, а й політичних ідолів. Навіть коли був на службі у генштабі, Відкун не приховував, що симпатизував більшовикам. У своїх писаннях він піддавав критиці Сталіна за те, що той діяв проти інтересів робітничого руху. Але потім Квіслінг «зробив вольт». Коли отримав чин майора і його призначили міністром оборони Норвегії, в нього були вже нові ідоли — нацисти на чолі з Гітлером. Він узявся за створення нацистської партії Норвегії. Марія була поруч.

У грудні 1939 року Квіслінг зустрічався з Гітлером у Берліні і страшенно зрадів, коли фюрер після 20 хвилин розмірковувань про мир заявив, що віддасть наказ своїм генералам скласти план захоплення Норвегії. — Пане рейхсканцлере, чи правильно я зрозумів, що ви нам допоможете!? — вигукнув від захвату Відкун. — Так, звісно, ми це зробимо, — пообіцяв Гітлер.

Що було далі — відомо. Після перемоги над фашистами, Квіслінга заарештували, засудили і розстріляли. Це було 24 жовтня 1945 року. Суд Норвегії визнав його винним у зраді та злочинах проти народу. Так закінчилося життя норвезького фюрера, шпигуна і двоєженця.

30 років не виходила із будинку

Марія надовго пережила Квіслінга. Вона дуже боялася помсти норвезьких бійців Опору, тому більш ніж на 30 років ув'язнила себе в міській квартирі чоловіка. Так, влада Норвегії виявила гуманізм і зберегла цю квартиру за Марією. Вона не виходила на вулицю і ні з ким, окрім хатньої робітниці, не зустрічалася. Багато хто з норвежців почав забувати про дружину Квіслінга. Але 1973 року гучно пролунав матеріал канадського журналіста Роя Лейтнера, якому вдалося-таки взяти інтерв'ю в Марії. Ніхто йому не хотів казати, де вона живе в Осло. Однак цей пробивний хлопець відправився до відділу соціального забезпечення і там з'ясував, що хотів. Певна річ, Марія намагалася обілити свого чоловіка. Ось що вона, зокрема, казала: «Відкуну не дали зайняти те місце в історії, якого він заслуговує. Він не зрадник і не міг бути ним, адже він був гуманістом. У 20-х роках рятував людей, які голодували, працював правою рукою Нансена»...

Нині ми знаємо, чим займався Квіслінг у місії Нансена. А Марія ще розповіла, що виросла в набожній дворянській родині в Харкові і що її мати вважалася справжньою красунею. «Це вона виховала мене так, що я змогла перенести весь тягар цих складних років». Після того інтерв'ю Пасек-Квіслінг продовжувала жити в ув'язненні, хоча згодом стала сміливішою і до смерті хотіла випустити у світ книжку «Щоденник та інші записки, що залишилися». Марія померла 1980 року.

Марат ЗУБКО.

Осло.

ФОРТЕЦЯ В ОБЛОЗІ

ІСТОРІЯ ВЧИТЬ НАЩАДКІВ

Ужгородський замок — найдавніша і найімпозантніша споруда міста. Розташований він на стикові гір і низовини, якою несе свої води річка Уж

Легенда Аноніма

Угорський літописець Анонім, пишучи про вторгнення племен угрів у Притисянську та Дунайську низовину десь у 896 році, у своєму творі «Геста Гунгарорум» повідомляв, що угорські війська Арпада заволоділи замком — резиденцією дуки (князя) місцевих слов`ян Лаборця. Дружина Лаборця була розбита, а сам він утік, але був спійманий і страчений біля річки Свиржави (Східна Словаччина). Відтоді річка має назву Лаборець, а замок на кілька століть став форпостом Угорської держави на карпатських кордонах.

У 1086 році печеніги на чолі з ханом Кутеском вторглися у східну частину Угорського королівства і спустошили значну його територію, зокрема й околиці Ужгородського замку. Та замкових мурів вони не здолали. Історики вважають, що поселення було знищено під час нападу монголо-татар на чолі з ханом Батиєм навесні 1241 року. Проте вже через сім років одна з тогочасних грамот згадує «новий замок Унг». Споруджений з андезиту та базальту, він після багатьох перебудов дійшов до наших часів.

Скільки стріл ворожих там у травах тліє

— Замковий палац, — розповів заступник директора музею з будівництва Володимир Новак, — міг захищатися навіть після взяття нападником зовнішніх стін. В`їзд до палацу вів дерев`яним мостом, остання секція якого піднімалася й закривала в`їздову браму.

На схилах замкової гори було розбито п`ять парків та садів із назвами Голубиний, Журавлиний, Квітковий та інші.

Наприкінці X — початку XI століття замок став адміністративним центром комітату Унг. У 1322 році представник династії Анжу Карл Роберт передав комітат Унг, а з ним і замок, своєму давньому й вірному прихильникові італійцеві французького походження графу Філіпу Другету. Цій магнатській сім`ї замок належав 360 років.

Легенда про Йоланку й Дожу

Саме про ті часи йдеться у поемі та драмі Юрія Чорі:

Понад містом — замок на горі видніє. Скільки стріл ворожих там у травах тліє!..

...Кажуть: жив колись там Другет — пан у замку.

Мав дочку вродливу, чарівну Йоланку.

Сватались вельможі, йшли з дарунками, марячи весільними цілунками.

Та від них Йоланка серце замикала: лісоруба Дожу віддано кохала, хоч і був він легінь роду бідного: дім — колиба, ліс — за батька рідного.

Сватався до дівчини навіть царевич, і батько почав умовляти Йолану забути Дожу та вийти заміж за царевича. Але вона відмовилася. Тоді володар замку спробував підкупити Дожу сріблом-золотом, аби той забув Йоланку. Але почув у відповідь:

— Ліпше смерть у бідності, ніж дукати — в нагороду підлості.

Неслухняного Дожу кинули до темниці. А в день весілля з царевичем Йоланка зірвала із себе фату, вибігла з світлиці і, крадучись сходами, дібралася в`язниці й вивела свого коханого з підземелля. Та варта зачула й почала переслідувати закоханих. Йоланка допомогла Дожі втекти, сподіваючись зустрітися з ним за межами замку. ▼ Але батько розпорядився покарати непослух доньки. Її закували в ланці і привселюдно замурували у замковій стіні. Дожа підняв селян і вони ввірвались до замку, проте Другет і царевич втекли підземним ходом. Із розпуки Дожа заплакав, а з його сліз проросли на схилах гори каштани. Ще й досі ночами похмурими стогне, плаче вітер понад стінами замку. Люди кажуть: «То не вітер... То зове Йоланка милого аж до рана білого...»

Щоб уберегтися від вторгнення військ Османської імперії, було споруджено міцні кам`яні стіни з бастіонами, поглиблено оборонний рів, перебудовано внутрішні укріплення. Для реконструкції замку запросили фахівців-фортифікаторів із Франції та Італії. І все-таки основні роботи виконували селяни та місцева біднота.

Ужгородський замок був у прикордонній зоні, де сплітались інтереси Габсбургів і трансільванських князів й не раз піддавався облогам та штурмам (1558, 1564, 1644, 1679 роки). 1692 року замок перейшов до рук графа Міклоша Берчені, дружиною котрого була Крістіна Другет. На цей час припадає другий розквіт замку та Ужгорода. Новий енергійний господар перетворив його в осередок культурного і суспільно-політичного життя Північної Угорщини. Це засвідчують велика бібліотека, багатий архів, колекція картин, зброї та старожитностей.

Під час визвольної антигабсбурзької боротьби куруців — угорського дворянства та підкарпатських селян, яку очолив Ференц Ракоці II, Ужгородський замок, як і Мукачівський, стає головним центром повстання, а Міклош Берчені — першим помічником Ференца Ракоці. Після поразки Ракоці й підписання Сатмарського миру (1711 р.) куруцький гарнізон замку після жорстокого штурму цісарських військ капітулював і фортеця стала австрійським прикордонним укріпленням. А 1728 року пожежа майже цілком спустошила замок.

Із розширенням кордонів Австрійської монархії на схід — в Галичину та Буковину — замок втратив своє стратегічне значення. Із 1735 до 1740 року ним володів барон Ференц Дюлаї, котрий доклав багато зусиль і коштів, щоб відновити його в колишньому вигляді.

24 квітня 1646 року в католицькому соборі замку було підписано Ужгородську церковну унію. В 1774 році на прохання єпископа Андрія Бачинського королева Марія-Терезія передала замок Мукачівському греко-католицькому єпископству і тут було відкрито духовну семінарію, яка проіснувала до 1944 року.

Із червня 1945 року на території замку розташовано Закарпатський краєзнавчий музей.

Колекції... запасників

У краєзнавчому музеї є понад сто тисяч експонатів, серед яких й унікальні. Зокрема, це колекція предметів бронзового віку, за словами працівників музею, найбільша в Україні, кельтської культури (III—I ст. до н. е.), кириличні рукописні книги та стародруки, у тому числі «Королівське Євангеліє» 1401 року, «Мукачівський Псалтир» XV століття, що увійшли до зведеного каталогу рукописних книг України; стародруки «Біблія руська» Франциска Скорини, 1519 рік, «Острозька Біблія» Івана Федорова, 1581 рік, «Лексікон славенороссській» Памви Беринди, 1627 рік. Серед них і «Анфологіон», 1619 р., «Псалтир», 1753 р., примірники яких зберігаються лише у двох книгосховищах — Литви та Чехії, «Мінеї рочної», 1737 р., «Апостоли» XVI ст., «Євангелії» XVI ст., «Тріодь пісна» 1676 р. тощо. Колекція рукописних книг музею становить нині 80 примірників, стародруків — 135.

Протяги і привиди

Що буде з цими книгами завтра — невідомо, бо зберігаються вони у вогких, холодних приміщеннях, які не опалюються. Працівники музею докладають шалених зусиль, аби вберегти це багатство, але потуги їхні марні. Запасники — це не зали, де все можна розкласти з подвійною вигодою — показати їх людям і не зберігати ледь не навалом. Упорядкованих залів для цього, попри гігантські розміри палацу, немає. Приміщеннями гуляють протяги і, якщо вірити легендам, привиди. На облаштування виставкових залів й на обладнання їх охоронною та протипожежною сигналізацією коштів катма. Як навіть на дрібниці —видання каталогу стародруків та буклетів. Надійно почуваються хіба що витвори місцевого ливарного мистецтва середини XIX століття — фігури Геракла та Гермеса на території замку, бо вони з металу і на кілька сторіч молодші від замкових мурів.

Обвал бастіону

Мури потребують негайних ремонтів. Як цього вимагає Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 10 січня 2002 року: «З метою збереження, використання в суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і прийдешніх поколінь». Уже нинішньому поколінню, котре живе біля підніжжя замкової гори з боку північної вежі та північного бастіону, доводиться бути під постійною небезпекою загрози обвалу муру. Чим це може закінчитися, передбачити легко... За період майже двох століть фортифікаційні споруди замку не відновлювалися. Тридцять років тому було розпочато протиаварійні та реставраційні роботи — розчищено оборонний рів у східній частині, відтворено в`їзд та браму, розчищено внутрішнє подвір`я замку, проведено реставраційні роботи в інтер`єрах другого та частково третього поверхів палацу, замінено гонтяне покриття даху на черепичне. Упорядковано західний бастіон, прясла оборонної стіни між західним, південним та східним бастіонами. Але на початку дев`яностих років через брак коштів роботи було припинено. Тим часом, за словами заступника директора музею Валентина Забудька (на знімку), стався частковий обвал оборонної стіни бастіону, а грунт почав сповзати крутим схилом замкової гори. Хіба пустиш туди екскурсантів? Згідно з висновками інституту «Укрзахідпроектреставрація» щодо почерговості протиаварійних робіт, то найнагальнішим є їх проведення північної вежі замкового дитинця, а також зміцнення оборонних стін північно-західного бастіону, бо на них з`явилися вивали. А вони здатні спровокувати обвал споруди бастіону, висота стін якого від шести до десяти метрів.

— Для того, щоб провести найнеобхідніші роботи в замку, —каже його директор Василь Шеба, — потрібно приблизно шість мільйонів гривень. Звісно, таких коштів ні місто, ні область не мають.

У 2001 році з держбюджету передбачалося виділити 200 тисяч гривень. Фактично надійшло 100 тисяч. Але наприкінці року розпорядженням Держказначейства ці кошти чомусь було заблоковано і повернуто до держбюджету. Торік не отримали жодної копійки. Робіт же було виконано на 208 тисяч гривень. Пам`ятка архітектури нині має 123 тисячі гривень боргу... Власних коштів замок може заробити за рік 50—60 тисяч гривень. Попри неодноразові звернення-чолобитні в найвищі інстанції, прохання ці залишаються голосом волаючого в пустелі. Сподівання хіба що на те, що 2003 рік оголошено роком культури. Може, щось перепаде й пам`ятці архітектури — Ужгородському замку?

Іван ГУДЗОВАТИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.
Ужгород.

Єдиний підряд вижив. Єдиний порив умер

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Державний комітет України з будівництва та архітектури, розглянувши підсумки своєї діяльності за минулий рік, фактично констатував провал плану з житлового будівництва.

Річне завдання з введення житла, за оперативною інформацією, виконали лише Київ, Київська та Дніпропетровська області. А такі області, як Донецька, Рівненська, Сумська, Житомирська, Волинська, Кіровоградська, не справдили урядових очікувань навіть наполовину. Власне, те, що ми будуємо дуже повільно, ні для кого не таємниця. Але раніше це списували на нестачу фінансування капітального будівництва. А на що тепер? Як стало зрозуміло з доповіді голови, як тепер називають, реформованого Держбуду Валерія Черепа, на це скаржаться і нині. Недоплачує держбюджет, коштом якого споруджено лише два відсотки від загальної кількості житла. Недостатньо уваги приділяють житловому будівництву місцеві органи влади: за гроші місцевих бюджетів звели ще менше, а кредитів видали — сором казати. Як і позаторік, не вклалися у ліміти капіталовкладень на будівництво житла молодим сім'ям, громадянам, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи, військовослужбовцям.

Про забезпечення житла соціально незахищеним верствам населення — окрема розмова. Крім грошей, Держбуду забракло регіональних програм, розроблених відповідно до постанови Кабінету Міністрів. Відсутність якихось програм можна вважати прецедентом. З другого боку, брак програмного забезпечення зумовила затримка з прийняттям Житлового кодексу, яка, мабуть, пояснюється тим, що житлове будівництво не входило до захищених статей держбюджету. Не входить, до слова, і цього року. Вам усе це не нагадує старі добрі часи? Мені нагадувало, тим паче що в кулуарах колегії я почув, як хтось когось називав ім'ям Травкіна (прізвище відомого за радянських часів піонера єдиного підряду на будівництві).

Слухаючи в залі виступи членів колегії, я розумів: прообраз єдиного підряду є, а єдиного пориву немає. Глава корпорації «Укрбудматеріали» Анатолій Безух перелічував високі здобутки своїх підприємств у виробництві керамічної плитки, будівельного скла, радіаторів, конвекторів і ще там чогось, а керівники будівельних організацій, які сиділи поруч мене, скаржилися на нестачу конструкцій, збірних залізобетонних виробів, труб і пиломатеріалів. (Не буде стін — не треба плитки). Якість будівництва істотно покращилася, — наполягав делегат від столичного управління Держбудархконтролю. А я згадав, що попередня колегія фактично визнала відсутність нормативної бази, що приводить до спільного знаменника вимоги до автоматизованих систем діагностування будівельних конструкцій. Відповідний стандарт затвердили лише в січні. Інакше кажучи, гарантією безпеки і надійності новобудов дотепер є людський чинник. І мене це не втішило.

Треба віддати належне ХК «Київміськбуд» і її президентові Володимиру Поляченку, бо його люди споруджують до 38 відсотків житла підрядним способом в Україні. Трохи більш як за два роки побудували 2,5 мільйона квадратних метрів житла у столиці. Довівши, що будувати у кредит можна було й не чекаючи закону «Про іпотеку». Це ж не жарт, залучити під свою програму за два роки 430 мільйонів гривень від громадян!

Віце-прем'єр-міністр України Віталій Гайдук нагадав членам колегії, що на початку року на депозитах у населення було 12 мільярдів гривень. Нема чого кивати на відсутність платоспроможного попиту. І попит на якісну роботу будівельників є. Не в центральних частинах міст, а на задвірках.

Сергій ВЛАД.

Платне здоров'я в галузі медичних послуг

Нещодавно в Києві відбулася колегія Міністерства охорони здоров'я України. На ній медична еліта країни поставила вельми неоптимістичний діагноз вітчизняній сфері охорони здоров'я. Як висловився новий міністр Андрій Підаєв, нині «охорона здоров'я перетворилася на оборону здоров'я».

Спостерігачі зазначили, що ця колегія медиків аж нічим не відрізнялася від попередніх. Той само стиль звіту, традиційний рефрен про недоліки фінансування галузі та констатація власної неспроможності реанімувати медичну галузь. Зокрема, від цих звітів лікарів пацієнтам легше не стає.

Реанімувати не вдалося. Спробуємо діагностувати

КОМЕНТАР

Щоправда, у колегії був один пікантний момент —нещодавно призначений Підаєв мав розібратися у справах свого попередника. Той, до речі, за медичним фахом був реаніматолог. Новий головний лікар країни — діагност. І це позначається на його міністерському стилі.

Так, Андрій Володимирович відразу зауважив, що самостійно галузі (так він називає медичну сферу) із коми не вийти. Це нове керівництво Міністерства охорони здоров'я публічно визнало і звернулося по швидку допомогу до міністерств економіки, фінансів та до інших державних інституцій. Мовляв, батька гуртом не лише бити, а й лікувати зручніше.

А ще Андрій Підаєв ініціює створення в Україні єдиного медичного простору та наполягає на тому, щоб усі заклади охорони здоров'я підпорядковувалися медичному відомству. В такий спосіб краще керувати, контролювати та карати. До речі, міністр обіцяє розібратися із фактами корупції серед своїх підлеглих, а також провести профілактику нецільового використання бюджетних коштів.

Що стосується практичних нововведень для населення, то, за словами Підаєва, вже до літа очолюване ним міністерство має визначитися з платними та безплатними медичними послугами і чітко роз'яснити населенню, за що воно має платити, а за що — ні.

Усі наслідки лікування хворої галузі (і позитивні, і негативні) нове медичне керівництво (на відміну від свого попередника) має намір доводити до відома громадськості. Для цього при міністерстві створено потужну інформаційну службу. Досі наше Міністерство охорони здоров'я вважалося однією з найзагадковіших і мовчазних державних структур. Чи заговорить воно нині і про що, мабуть, залежить не тільки від ораторських здібностей Підаєва.

Ольга ВІТЕР.

СНІД: песимістичний прогноз

ЧОРНИЙ СПИСОК

Згідно з прогнозами Українського інституту соціальних досліджень (УІСД), до 2010 року кількість інфікованих ВІЛ/СНІД у нашій країні сягне від 582 тис. до 1,44 млн. осіб.

За словами голови правління УІСД Олександра Яременка, нині Україна ближча до песимістичного прогнозу, бо, за оцінковими даними міжнародних і вітчизняних фахівців, ВІЛ-позитивні громадяни становлять майже 1% дорослого населення (більш як 400 тисяч).

За песимістичним сценарієм, кількість нових випадків захворювання протягом 2010 року перевищить 95,2 тис., смертей — 89,2 тис., а населення країни не перевищуватиме 44, 89 млн.

З огляду на таку кількість хворих, вважають фахівці, значно зросте навантаження на соціальну сферу, знизиться продуктивність праці, скоротиться кількість робочої сили, побільшає сиріт.

Олександр Яременко переконаний: ВІЛ/СНІД — то не суто медична проблема. Передусім вона — соціальна, і тому Міністерство охорони здоров'я ніколи не зможе самотужки з нею впоратися.

Під час проведених УІСД досліджень соціологи, крім основних груп ризику (споживачі ін'єкційних наркотиків і жінки секс-бізнесу), виділили іще групи-провідники, через які ВІЛ/СНІД найчастіше потрапляє в маси. До них належать клієнти повій, водії-далекобійники, трудові мігранти і окремі групи працівників сфери розваг, а також групи, що потребують посиленої уваги, — донори, ув'язнені і військовики строкової служби.

Олена ДЕНИСЮК.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

«Сімейна» мода потребує перенавчання

У Кам'янці-Подільському запрошені викладачі Дніпропетровської медичної академії розпочали готувати 30 сімейних лікарів. На півроку, час опановування наукою, медики звільняються від виробничих обов'язків, крім викликів додому до хворих зі своїх дільниць.

Новопризначений начальник міського управління охорони здоров'я Олександр Мостіпан також із Дніпропетровщини. Саме він проводив у Кам'янці на замовлення міськради медичний аудит і виявив чимало помилок та прорахунків у системі охорони здоров'я, а тепер їх виправлятиме.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

***

Амбулаторію сімейного лікаря відкрито на околиці Запоріжжя у селищі Леванневського, 1700 мешканцям якого було складно діставатися до лікарні за місцем проживання. Значну частину коштів на реконструкцію будинку під амбулаторію надало ВАТ «Мотор Січ». В амбулаторії сімейного лікаря мешканці селища мають можливість отримати допомогу не лише терапевта, а й інших спеціалістів.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

Нерентабельні зуби

На дверях госпрозрахункової стоматологічної поліклініки Житомира з'явилося оголошення: «Зачинено на ремонт». А на засіданні міськвиконкому було рекомендовано розірвати контракт із головним лікарем цього закладу. Проте спочатку стан справ вивчала спеціальна комісія. Вона виявила, що в поліклініці заборгованість у зарплаті, як на деяких заводах, — понад 124 тисячі гривень, з них 112 тисяч назбиралося ще до початку 2002 року. А офіційна середня зарплата за минулий рік становить 119 гривень. Це за умови, що вирвати «найдешевший» зуб, тобто коли немає жодних ускладнень, тут коштує більш як 21 гривню.

Світлана Пивоварова, голова тої комісії, звернула увагу і на такий цікавий момент: за грудень минулого року в терапевтичному кабінеті зареєстровано 522 відвідування, а використано 727 наборів інструментів. А також побачила, що «на стерильному столику —заржавілий інструмент. Стіни в грибку. Кабінети не забезпечені вентиляційною системою. Вмивальні раковини демонтовані або перебувають у неробочому стані. Витяжка автоклава проходить через каналізаційну систему, вмивальну раковину, але у зв'язку з тим, що в ній узагалі немає сифона, пара потрапляє у приміщення автоклавної».

Олексій КАВУН.

Житомир.

ОГОЛОШЕННЯ

Державне підприємство «Укроборонсервіс»
реалізує об'єкти Збройних Сил України,
що знаходяться за адресами: с. Широке, Сімферопольського району, військове містечко № 1; м. Ізмаїл —вул. Нахімова, 94, військове містечко № 2, вул. Нахімова, 142, військове містечко № 130, район Фортеці, військове містечко № 143, а також інше нерухоме майно Збройних Сил щодо якого Кабінетом Міністрів України прийнято рішення про відчуження, і, яке знаходиться у містах Києві, Севастополі, Євпаторії, Феодосії, Сімферополі, Одесі, Керчі, Харкові, Дніпропетровську, Донецьку, Луцьку, Львові, Миколаєві, Житомирі, Черкасах, Новоград-Волинському, Чернівцях, Івано-Франківську, Бердичеві тощо.

Пропозиції надсилати та отримувати перелік об'єктів, що пропонуються до відчуження, за адресою:
03067, м. Київ, бульвар Івана Лепсе 4, п/с 954, ДП «Укроборонсервіс», тел.490-77-93, факс 490-77-56.

Хозяйственным судом Луганской области (г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а) возбуждено дело № 12/10 б о банкротстве в отношении частного малого предприятия «ДОМЕН», г. Кировск Луганской области, код 21788417, счет 26007553401311 в Луганском областном филиале АКБ СР «Укрсоцбанк», МФО 304018.

Претензии кредиторов и предложения санаторов принимаются в течении месяца со дня опубликования объявления.

Распорядителем имущества назначен Седляр Александр Петрович, который проживает по адресу: Краснодонский район, сгт. Власовка Луганской области, кв. Октябрський, дом 4 (лицензия АА № 047874 от 19.10.2001 года).

Товариство з обмеженою відповідальністю
«МЕД–ЕВРОП КОМОДІТІЗ ІНТЕРНЕШНЛ С. Е. Л. «МСІ»
оголошує про свою добровільну ліквідацію. Кредитори, перед якими Товариство має зобов'язання, можуть заявити свої вимоги протягом двох місяців з часу публікації даної об'яви за адресою: 01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 18/2, кв. 17, ідентифікаційний код № 31812141.

Ліквідаційна комісія.
Тел. 253-00-95.

СФГ «Юрія»
код 30888728 інформує про самоліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців за адресою:
с. Карпівці, Чуднівського району Житомирської області, вул. Шевченка, 207.
тел.9-32-12, телефакс: 2-13-00.

Стрийська суконна фабрика проводить розпродаж майна: ткацькі верстати, чесальні лінії, щипальні машини та інш.
Звертатись за адресою: Львівська обл. м. Стрий, вул. Сколівська, 7б, ТзОВ «Екран» за тел. (803245) 3-91-52; 3-91-03.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу № 10/172б про банкротство Свердловського міжколгоспного тепличо-овочевого комбінату (Луганська обл., м. Ровеньки, с. Благовка, код. 05446775, р/р 25232701173001 в АК АПБ «Україна», МФО 304212). Розпорядник майна — Шевченко С. А., ліцензія № 047884 від 19.10.2001 р.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

«ПП «Реал Естейт енд Сервіс»,
реєстраційний номер 23532113, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця за тел. 246-36-89.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор ООО ПП «Стационар»,
сообщают о проведении аукциона по продаже активов. На аукцион выставляется кредиторская задолженность ООО ПП «Стационар», расположенное по адресу: 86200,, г. Шахтерск, ул. Кирова, 34/а, начальная цена продажи —10116,89 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 505,84 грн. Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имущества и регистрационный сбор для регистрации участников аукциона — 17,00 гривень перечисляются на р/сч 26006301660635 в Путиловское отделение ПИБ Украины, МФО 334914, ОКПО 31178587 Региональной товарной бирже «ВОСТОК», г. Донецк. Для участия в аукционе необходимо подать письменную заявку на участие организатору торгов Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, расположенному по адресу: г. Донецк, б. Шевченко, 20. Срок подачи заявок на участие в аукционе 27 календарных дней со дня публикации в газете по 24 марта 2002 г. включительно. Аукцион состоится 28 марта 2002 г. в 11-00 на Региональной товарной бирже «Восток», расположенной по адресу: г. Донецк, ул. Артема, 27. **Справки по телефонам: 381-76-17, 381-76-14.**

ТОВ «Ексклюзів» код ЄДРПОУ 30301166, юридична адреса: Київ, вул. Васильченка,3, зареєстроване Залізничною районною у місті Києві державною адміністрацією 16 лютого 1999 р. № 6768, перереєстроване 19.03.2002 р. за адресою м. Київ, вул. Брюлова, 6 повідомляє про свою ліквідацію.

На підставі наказу Міністерства промислової політики України за № 38 від 30.01.2003 р. державний міжгалузевий науково-дослідний інститут пріоритетних наукових, технічних та економічних проблем НДІ «Вектор» з 30 січня 2003 р. перереєструється у Відкрите акціонерне товариство «Науково-дослідний інститут прогресивних наукових та технічних досліджень «Вектор».

Господарський суд м. Києва постановою від 17.02.2003 р. по справі №24/460-б визнав товариство з обмеженою відповідальністю «Прімєко» (юридична адреса: 01010, м. Київ, вул. Андрія Іванова,10 код ЄДРПОУ 30634532, р/р 26003660049668О в ООФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 328016) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Чебаненко Сергія Павловича (ліцензія серії АА № 047615 від 10.07.2001 р.)

Претензії приймаються за адресою: 01025, Київ-25, а/с-177.

ООО "Анастасия" г. Днепропетровск, код ОКПО 23365951 настоящим сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение 2 месяцев. Тел. (056) 370-65-00.

Арбітражний керуючий Бойчук Олег Михайлович (ліцензія № 250424 від 29.03.2002 р.) повідомляє про визнання Господарським судом Одеської області банкрутами наступних відсутніх боржників:

Приватне підприємство «Лотос», код ЄДРПОУ 31373493;

Приватне підприємство «Камілла», код ЄДРПОУ 31373839;

Виробничо-комерційної фірми «Інтерлайн» в вигляді дочірнього підприємства, код ЄДРПОУ 31193872.

Заяви з вимогами до банкрутів приймаються протягом місяця на адресу: 65078, м. Одеса, а/с 122.

Повідомлення

Шановні акціонери ВАТ «Подільський універмаг»!

25 березня 2003 року о 13 годині в приміщенні ВАТ «Подільський універмаг» за адресою: м. Київ, вул. Сагайдачного, 24, відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Подільський універмаг». Реєстрація акціонерів та їх представників для участі у зборах розпочнеться 25 березня 2003 року о 12 годині за цією ж адресою.

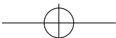
Порядок денний з урахуванням доповнень:

1. Звіт Правління про господарську діяльність товариства за 2002 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії товариства.
3. Затвердження балансу товариства за 2002 рік.
4. Питання розподілу прибутку товариства.
5. Питання про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів товариства.
6. Про відкликання та обрання членів Спостережної Ради Товариства.

Для участі у зборах акціонерам необхідно мати паспорт, представникам акціонерів — паспорт та документ, що підтверджує повноваження представника акціонера, оформлений відповідно до чинного законодавства.

Організаційний комітет з проведення загальних зборів акціонерів ВАТ «Подільський універмаг».

Телефон для довідок: (044) 417-23-64, 417-03-23.

ПРОЕКТИ

Студентський автобус уже в дорозі

Студент завжди голодний — думка, яка практично не піддається сумніву. А з нинішніми стипендіями «мученикам науки» і поготів живеться скрутно.

У гуртожитках луганських вузів третього-четвертого рівнів акредитації мешкають майже дев'ять тисяч студентів, значна частина яких приїжджає на навчання з міст та районів області. Нещодавно на Луганщині стартував соціальний проект «Студентський автобус». «Спілка студентів Луганщини» за підтримки Управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації уклала договори з власниками автобусів, які погодилися виступити партнерами проекту. Тепер студенти обласного центру платять за проїзд на 30 відсотків менше. Щотижня пільгові рейси перевозить до двох тисяч студентів. Такі автобуси на тринадцяти маршрутах відправляються від кількох луганських вузів.

«Студентський автобус» дає змогу хлопцям та дівчатам у середньому заощадити три гривні на одному квитку. Сума, звичайно, незначна, але з'їсти булочку з чаєм за неї можна.

Анекдот до теми:

Циклоп вирішив зварити суп із студента — вкинув його у котел. Поки грілася вода, студент усю картоплю з'їв.

Фото Володимира ДУБАСА.

Була б ідея. А вершина знайдеться...

ПОХОДИ

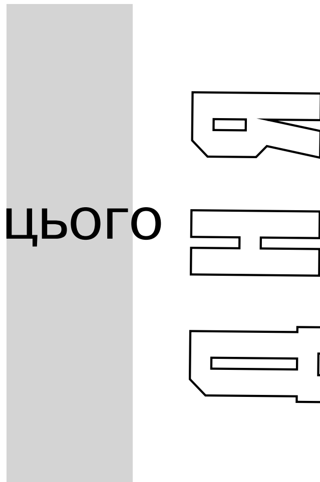
Найвища гора українських Карпат — Говерла — давно стала чимось на взірець політичної чи соціальної вершини успіху, котру неодмінно слід «узяти». Партії, блоки, фракції, групи депутатів або студентів, романтики і прагматики з нагоди дат чи свят або й просто так вважають справою честі дістатися маківки. Дорогою, буває, крекчуть і стогнуть, але там, на вершині, істина буття постає прозорою і чистою. Заради такої ілюзії варто рухатися...

Я розумію тих, хто знову і знову сходить на Говерлу. Одного разу сама разом із друзями та «групою підтримки» газети «Голос України» піднялася на вершину з нагоди професійного свята журналістів і переконалася, що в горах мізки і справді «провітрюються» від буденних клопотів. Надто коли проходиш за кілька годин усі пори року. Внизу — літо, вгорі — сніг... На зимовий похід мені мужності забракло, і я «вирушила» туди подумки. Оглядаючи знімки, подумала: то лиш невтаємниченим здається, що Говерла стоїть собі незворушно на місці. Насправді вона — мінлива, щоразу інша. І хоч би скільки фотографував її — бачиш щось нове.

Цього разу, за словами радника міського голови Львова Степана Кисіля, учасників походу надихала ідея зафіксувати географічні символи соборності України. Варто встановити пам'ятні знаки у крайніх точках заходу, сходу, півдня та півночі України, а також — у центрі держави, адже наступного, 2004 року відзначатимемо 85-ту річницю проголошення Акта злуки. Пам'ятники соборності стануть символами єднання українців. Хтось здійснить сходження на Говерлу, хтось прийде на зустріч з однодумцями на рівнинну точку. Зрештою, усе життя можна підніматися до... самого себе. Була б ідея — вершина знайдеться!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

На знімку: Степан Кисіль, неодноразовий організатор «говерлян» разом з командиром Львівського пошуково-рятувального взводу Михайлом Яворівським.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1857 р. На Харківщині народився Овксентій Корчак-Чепурківський, епідеміолог, академік. 1903-34 — професор Київського медінституту. ■ 1919 р. Раднарком України видав декрет «Про охорону лісів». ■ 1942 р. У Києві для боротьби з німецькими окупантами створено підпільну групу «Арсеналець». Організатори Д. Нестеровський і М. Гайцан. ■ 1973 р. Помер Олександр Гродзинський, співак і педагог. Серед його учнів — М. Кондратюк та А. Мокренко. ■ 1977 р. У Сімферополі відкрито нове приміщення Кримського українського музично-драматичного театру.

КРАЙ

Про що токує Черемське?

Мандрівників Волинського Полісся не дивує багатство інтригуючих назв сіл і річок краю на зразок Звірів, Тур, Видричі, Карасин, Сомин, Плотичне. Однак багатьох лякає, що від скарбів прадавньої природи де-не-де зосталися хіба що назви. Особливо це помітно там, де свого часу прокотилася меліорація унікальних тутешніх боліт. Упродовж двадцяти років — з 50-х по 70-ті минулого століття — на Волині осушили близько двох мільйонів гектарів трясовини. За часів незалежної України постало питання про збереження неповторного ландшафту волинських боліт. Нині почав спинатися на ноги перший у краї Черемський природний заповідник площею майже три тисячі гектарів, що через віки залишився первісною поліською перлиною.

Унікальність цієї місцевини у лісистому Маневицькому районі саме в тутешніх тягучих трясовинах, що є типовим зразком поліського верхового болота. На щастя, сюди не дісталася меліоративна техніка. А тому заповідник — один із небагатьох місць, де досі клекоче чорний лелека і сірий журавель, угукають пугачі, полює за рибою рідкісна скопа, витанцьовують тетеруки. У соснових борах токують глухарі, яких зосталося в державі не більше кількох тисяч. Водяться й куниці, горностаї та норки, річкові видри й борсуки. В цьому звіриному Едемі бродять велетні-лосі і навіть рись.

У заповіднику надзвичайно багата і флора. У болотах ростуть чотири види рідкісних рослин, занесених до Червоної книги. Тут виграють ранковою росою лісові лілії, зозулині черевички і зозулині сльози, болотяна шейхцерія, щитолисник, дрібнолиста журавлина, булатка, карликова береза.

Цей острівець дикої природи славиться ще й казковою таємничістю. Мешканці навколишніх сіл розповідають про химерні істоти, які відлякують звірину й комах від деяких місць. Подейкують, тутешні мальовничі озера Черемське і Редичі повняться лоскотливими мавками і старезними водяниками. Не кожен сміливець наважиться блукати серед тягучих трясовин. Бо необережний крок мандрівника обернеться лихом. Щоправда, мало кому з селян спаде на думку блукати цими хащами. Адже у заповіднику заборонено збирати ягоди, гриби і лікарські рослини, сінокосити, не кажучи про вирубку лісу і полювання. За дотриманням цих правил стежать варти заповідника на чолі зі Степаном Пащуком. Вони патрулюють тутешні терени, прокладають протипожежні меліоративні канали, встановлюють попереджувальні знаки і шлагбауми, облаштовують лісові хижки для вартових.

Є задум організувати на базі заповідника глухариний розплідник, як це зробили в сусідньому Березинському заповіднику Білорусі. Поки що тут розробляють маршрути екологічних екскурсій. Тож незабаром кожен бажаючий зможе побувати у цій казці незайманої природи.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Не лише тараня до пива

ВИСТАВКА

Хто сказав, що риби не літають? І літають, і танцюють, і на дереві ростуть!

Минулого четверга (саме рибний день) на відкриття художньої виставки в столичній галереї «Ірена» народу набилося, мов оселедців у бочці. Було що подивитися: двадцять шість авторів показали 75 творів строкатої рибної тематики. Виставка зветься «Рибний день» і влаштовується тут уже три роки поспіль, саме тоді, коли сонце входить до зодіакального знаку Риб.

До речі, за астрономічними даними, рибний день на планеті тривав довго. Понад дві тисячі років точка весняного рівнодення перебувала в сузір'ї Риб. Тому, мабуть, у світовій культурі ця тема дуже популярна: дві рибки, інь і янь, — це китайське узагальнення першопринципів. А короп — тотем одного зі слов'янських племен. Та й раннім символом християнства не випадково була риба, німа володарка глибин.

А ви кажете — таранька до пива! Дивіться глибше!

Виставка триватиме до 19 березня.

Оксана ЧИСТА.

Правдохін Вадим. **Дві риби.** Полотно, олія, папір

Дерев'янко Євген. **Риба Червоного моря.** Дерево, мармур, граніт

Тепер ти втричі щасливішою будеш!

Трійню — дві дівчинки і хлопчика — народила 30-річна вінничанка Лілія Корзіна. Дівчатка мають вагу по 2,2 кг, а хлопчик — на сто грамів легший. Пологи, а вони в щасливої матері були перші, приймала бригада із десяти лікарів і медпрацівників Вінницького полового будинку №1 під керівництвом професора Бориса Мазорчука. За словами заступника головного лікаря Леоніли Шевні, стан здоров'я породіллі стабільний.

Протягом п'яти останніх років у Вінницькій області лише сім разів народжувалися трійні.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Телефонний терор у моді

Не встигли працівники правоохоронних органів оговтатися від виїзду на залізничний вокзал Черкас, де, за дзвінком «жартівника», нібито було закладено вибуховий пристрій, як наступне повідомлення знову підняло всіх по тривозі.

Цього разу анонімний інформатор повідомив, що через кілька годин злетить у повітря будинок Христинівської районної держадміністрації. Оперативна група, до якої входили правоохоронці, інженери вибухотехнічної служби та кінологи, як і минулого разу, вибухівки у будівлі не виявили.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Зануримося у славні часи

Науково-дослідний інститут козацтва, створений з ініціативи Інституту історії України НАНУ, нещодавно відсвяткував п'ять років. Завдання інституту — вивчати історичні події козацької доби і популяризувати тему. Адже цей період українського життя — яскрава частина нашої історії. І, як кажуть співробітники інституту, в них роботи — непочатий край. Вони намагаються об'єктивно оцінити Переяславську Раду, дослідити українсько-єврейські відносини козацької доби тощо. За п'ять років існування закладу було видано близько тридцяти книг. І в майбутньому плануються цікаві видавничі проекти — «Гетьмани України у 20 томах», «Нариси історії воєнного мистецтва козацької доби».

Сьогодні в Україні легше стати козаком, ніж вивчати події тих часів. Кандидат історичних наук Юрій Савчук каже, що багато матеріалів, які дійшли зі славної епохи до наших часів, перебувають за кордоном. На торішній міжнародній виставці козацьких клейнодів, наприклад, було представлено прапор гетьмана Мазепи, який зберігається у Стокгольмі, та булаву отамана Сірка з американською пропискою.

До речі, в рамках журналістської програми «Все козацтво України» представники Інституту козацтва нагороджені званням акції «Лідер народної довіри» — «Лицар козацької історії».

Ірина БУЛАНЕНКО.

УСМІХНІТЬСЯ!

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311037. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»